

Ajuntament
de Son Servera

REVISIÓ DEL CATÀLEG DEL PATRIMONI HISTÒRIC, ARQUITECTÒNIC I PAISATGÍSTIC

DOCUMENT AMBIENTAL. AVALUACIÓ AMBIENTAL ESTRATÈGICA SIMPLIFICADA

Gener 2022

1. ASPECTES INTRODUCTORIS	4
1.1 Concepte i objectius de l'Avaluació Ambiental Estratègica.....	4
1.2 Motivació de l'aplicació del procediment d'Avaluació Ambiental Estratègica simplificada	4
1.3 Procediment.....	6
1.4 Contingut documental	7
2. CARACTERÍSTIQUES DEL PLA O PROGRAMA	9
2.1 Objectius de la planificació	9
2.2 Abast i contingut del Pla i de les seves alternatives raonables, tècnicament i ambientalment viables	9
2.3 Desenvolupament previsible del Pla o Programa	15
2.4 Característiques del Pla a efectes de valorar la seva subjecció a avaluació ambiental estratègica ordinària (annex V Llei 21/2013).....	16
3. CARACTERITZACIÓ DE LA SITUACIÓ DEL MEDI AMBIENT	18
3.1 Localització.....	18
3.2 Medi inert	18
3.2.1 Fisiografia, geologia, litologia	18
3.2.2 Climatologia	20
3.2.3 Hidrologia	22
3.2.4 Riscos	24
3.3 Medi biòtic.....	26
3.3.1 Hàbitats	26
3.3.2 Fauna.....	27
3.3.3 Espais naturals.....	29
3.4 Subsistema perceptiu.....	30
3.4.1 Paisatge.....	30
3.4.2 Recursos científicoculturals	31
3.5 Subsistema població i poblament. Usos del sòl.....	33
3.6 Subsistema socioeconòmic.....	34
3.6.1 Població.....	34
La capacitat de població prevista pel planejament és de 30.131 habitants els quals es distribueixen de la següent manera:	36
3.6.2 Habitatge	36
3.6.3 Economia.....	37
3.7 Subsistema infraestructures i equipaments. Infraestructures i vectors ambientals. Recursos ambientals.	43
3.7.1 Equipaments.....	43
3.7.2 Infraestructures	43
4. EFECTES PREVISIBLES.....	47
4.1 Efectes ambientals previsibles.....	47
4.1.1 Accions.....	47
4.1.2 Factors ambientals.....	57
4.1.3 Caracterització dels efectes	58

4.2 Efectes sobre els plans sectorials i territorials	61
5. ALTERNATIVES	62
6. MESURES PREVENTIVES.....	63
7. SEGUIMENT AMBIENTAL	65
8. CONCLUSIONS	66
10. ANNEX CARTOGRÀFIC	68

1. ASPECTES INTRODUCTORIS

1.1 Concepte i objectius de l'Avaluació Ambiental Estratègica

Actualment, la normativa en vigor en matèria d'avaluació d'impacte ambiental a l'àmbit de les Illes Balears està composta per dues lleis: la Llei 9/2018, de 5 de desembre, per la qual es modifica la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental (BOE núm. 294, de 6 de desembre de 2018) i el Decret Legislatiu 1/2020, de 28 d'agost, pel qual s'aprova el *Text Refós de la Llei d'avaluació ambiental de les Illes Balears* (BOIB núm. 150, de 29 d'agost de 2020).

L'avaluació ambiental estratègica és un procediment administratiu instrumental respecte al d'aprovació o adopció de plans i programes, a través del qual s'analitzen els possibles efectes significatius sobre el medi ambient dels plans i programes, així com les alternatives raonables, tècnicament i ambientalment viables, que tinguin en compte els objectius i l'àmbit territorial d'aplicació del pla o programa, amb la finalitat de prevenir o minimitzar els efectes adversos sobre el medi ambient de l'aplicació del pla o programa. L'avaluació ambiental estratègica pot seguir dos procediments, l'ordinari i el simplificat, que conclouen, respectivament, mitjançant declaració ambiental estratègica o mitjançant informe ambiental estratègic.

Als efectes de la normativa, s'entén per impacte o efecte significatiu l'alteració de caràcter permanent o de llarga durada d'un valor natural i, en el cas d'espais Xarxa Natura 2000, quan a més afecti els elements que van motivar-ne la designació i els objectius de conservació.

1.2 Motivació de l'aplicació del procediment d'Avaluació Ambiental Estratègica simplificada

Segons l'article 2 de la Llei 21/2013, epígraf g), ha d'existir proporcionalitat entre els efectes sobre el medi ambient dels plans, programes i projectes, i el tipus de procediment d'avaluació al qual, si s'escau, s'hagin de sotmetre. Amb aquest propòsit, l'article 12 del DL 1/2020 s'encarrega de determinar l'àmbit d'aplicació de l'avaluació ambiental estratègica ordinària i simplificada.

“Article 12. Àmbit d'aplicació de l'avaluació ambiental estratègica.

1. Seran objecte d'una avaluació ambiental estratègica ordinària els plans i els programes, així com les seves revisions, que adoptin o aprovin les administracions autonòmica, insular o local de les Illes Balears, l'elaboració i l'aprovació dels quals s'exigeixi per una disposició legal o reglamentària o per acord del Consell de Govern o del Ple d'un consell insular, quan:

a) Estableixin el marc per a la futura autorització de projectes legalment sotmesos a l'avaluació d'impacte ambiental i es refereixin a l'agricultura, ramaderia, silvicultura, aquicultura, pesca, energia, mineria, indústria, transport, gestió de residus, gestió de recursos hídrics, ocupació del domini públic maritimoterrestre, utilització del medi marí, telecomunicacions, turisme, ordenació del territori urbà i rural o de l'ús del sòl, inclosa la delimitació d'usos portuaris o aeroportuaris.

b) Requereixin una avaluació per afectar espais de Xarxa Natura 2000 en els termes prevists en la legislació sobre patrimoni natural i biodiversitat.

c) Els que requereixin una avaluació ambiental estratègica simplificada, quan es produeixi algun dels supòsits següents:

i. Quan així ho decideixi, cas per cas, l'òrgan ambiental en l'informe ambiental estratègic d'acord amb els criteris de l'annex V de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

ii. Quan així ho determini l'òrgan ambiental, a sol·licitud del promotor.

2. També seran objecte d'una avaluació ambiental estratègica ordinària les modificacions dels plans i programes inclosos en les lletres a) i b) de l'apartat 1 d'aquest article quan, per si mateixes, impliquin:

a) Establir un marc nou per a l'autorització futura de projectes legalment sotmesos a l'avaluació d'impacte ambiental en les matèries incloses en l'apartat 1.a) anterior.

b) S'entendrà que les modificacions comporten un nou marc per a l'autorització futura de projectes legalment sotmesos a avaluació ambiental quan la seva aprovació generi la possibilitat d'executar algun projecte nou sotmès a avaluació ambiental, o augmenti les dimensions o l'impacte eventual de projectes sotmesos a avaluació ambiental ja permesos en el pla o programa que es modifica.

c) Requerir una avaluació perquè afecten espais Xarxa Natura 2000 en els termes prevists en la legislació del patrimoni natural i de la biodiversitat.

3. Seran objecte d'avaluació ambiental estratègica simplificada:

a) Els plans i els programes esmentats en les lletres a) i b) de l'apartat 1 d'aquest article, i les seves revisions, que estableixin l'ús, en l'àmbit municipal, de zones d'extensió reduïda.

b) Els plans i els programes, i les seves revisions, que estableixin un marc per a l'autorització de projectes en el futur, però no compleixin els altres requisits que s'indiquen en les lletres a) i b) de l'apartat 1 d'aquest article.

4. També seran objecte d'avaluació ambiental estratègica simplificada:

a) Les modificacions esmentades en l'apartat 2 d'aquest article, quan siguin de caràcter menor, en els termes que es defineixen en l'article 5 de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

b) Les modificacions de plans o programes que, tot i no estar incloses en l'apartat 2 d'aquest article, suposin, per si mateixes, un nou marc per a l'autorització de projectes. Es considerarà que les modificacions de plans i programes comporten un nou marc de projectes quan la seva aprovació generi la possibilitat d'executar nous projectes, o augmenti les dimensions o l'impacte eventual dels permesos en el pla o programa que es modifica i, en tot cas, quan suposin un increment de la capacitat de població, residencial o turística, o habilitin la transformació urbanística d'un sòl en situació rural.

5. Quan l'òrgan substantiu valori que un pla o programa, sigui en la seva primera formulació o sigui en la seva revisió, o la modificació d'un pla o programa vigent, no està inclòs en cap dels supòsits dels apartats anteriors d'aquest article, i, per tant, no està subjecte a avaluació ambiental estratègica, ho justificarà mitjançant un informe tècnic que quedarà a l'expedient."

La Revisió del catàleg del patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic de Son Servera s'ha d'entendre com una modificació menor, atès que el seu principal objectiu és el d'abordar algunes qüestions puntuals susceptibles de modificació i millora del Catàleg vigent a més de variar el nombre d'elements catalogats de manera que s'augmenta el nombre dels mateixos.

Alguns dels aspectes abordats són per exemple la protecció estricta de la volumetria per a tots els nivells de protecció, una relació d'usos permesos massa limitada que dificulta l'execució de les obres necessàries per a la conservació dels béns catalogats i l'existència d'un gran nombre d'immobles amb nivell de protecció C

situats al Centre Històric que no disposen de fitxa individualitzada, considerant-se que una part dels quals no presenta valors patrimonials que justifiquin el dit nivell de protecció.

La Revisió del catàleg, per la seva mateixa naturalesa, no modifica l'estructura general establerta per les Normes Subsidiàries vigents.

Així mateix en el marc del Catàleg no es preveu l'autorització de projectes legalment sotmesos a avaluació de l'impacte ambiental, i en conseqüència i d'acord amb l'apartat 2.b esmentat més amunt, la Revisió del catàleg quedaria sotmès a avaluació ambiental estratègica simplificada.

Com a conseqüència de l'exposat abans, es proposa tramitar aquesta Revisió del catàleg amb una avaluació ambiental estratègica simplificada.

1.3 Procediment

El procediment a seguir en els plans o programes sotmesos a avaluació ambiental estratègica simplificada és l'establert en els articles 29 i següents de la Llei 21/2013.

Es diferencien les següents fases:

Fase 1. Sol·licitud d'inici d'avaluació ambiental estratègica simplificada. Dins del procediment substantiu d'adopció o aprovació del pla o programa, el promotor ha de presentar davant l'òrgan substantiu, juntament amb la documentació exigida per la legislació sectorial, una sol·licitud d'inici de l'avaluació ambiental estratègica simplificada, acompanyada de l'esborrany del pla o programa i d'un document ambiental estratègic.

L'òrgan substantiu ha de remetre a l'òrgan ambiental (la Comissió de Medi Ambient de les Illes Balears) la sol·licitud d'inici i els documents que s'hi ha d'adjuntar.

Actualment ens trobam en aquesta fase i el present document constitueix el document ambiental estratègic que ha d'acompanyar la sol·licitud d'inici.

Fase 2. Consulta a les administracions públiques afectades i a les persones interessades. L'òrgan ambiental ha de consultar les administracions públiques afectades i les persones interessades, i posar a la seva disposició el document ambiental estratègic i l'esborrany del pla o programa.

Les administracions públiques afectades i les persones interessades consultades s'han de pronunciar en el termini màxim de quaranta-cinc dies hàbils des de la recepció de la sol·licitud d'informe. Transcorregut aquest termini sense que s'hagi rebut el pronunciament, el procediment continua si l'òrgan ambiental disposa dels elements de judici suficients per formular l'informe ambiental estratègic. En aquest cas, no s'han de tenir en compte els pronunciaments abans esmentats que es rebin posteriorment.

Si l'òrgan ambiental no té els elements de judici suficients, o bé perquè no s'han rebut els informes de les administracions públiques afectades que siguin rellevants, o bé perquè tot i haver-los rebut aquests són insuficients per decidir, ha de requerir personalment el titular de l'òrgan jeràrquicament superior d'aquell que hauria d'emetre l'informe per a què en el termini de deu dies hàbils, comptats a partir de la recepció del requeriment, ordeni a l'òrgan competent el lliurament de l'informe corresponent en el termini de deu dies hàbils, sense perjudici de les responsabilitats en què pugui incórrer el responsable de la demora. El requeriment efectuat s'ha de comunicar a l'òrgan substantiu i al promotor, i suspèn el termini.

Fase 3. Informe ambiental estratègic. L'òrgan ambiental ha de formular l'informe ambiental estratègic en el termini de quatre mesos comptats des de la recepció de la sol·licitud d'inici i dels documents que s'hi han

d'adjuntar. En aquest moment, l'òrgan ambiental ha d'emetre resolució mitjançant l'emissió de l'informe ambiental estratègic, que pot determinar que:

- El pla o programa s'ha de sotmetre a una avaluació ambiental estratègica ordinària perquè puguin tenir efectes significatius sobre el medi ambient. En aquest cas l'òrgan ambiental ha d'elaborar el document d'abast de l'estudi ambiental estratègic.
- El pla o programa no té efectes significatius sobre el medi ambient, en els termes establerts en l'informe ambiental estratègic.

L'informe ambiental estratègic, una vegada formulat, l'ha de remetre l'òrgan ambiental per a la seva publicació en el termini de quinze dies hàbils al Butlletí Oficial de l'Estat o diari oficial corresponent, sense perjudici de la publicació a la seu electrònica de l'òrgan ambiental.

1.4 Contingut documental

El present document s'ha d'entendre com el Document Ambiental d'Avaluació Ambiental Estratègica Simplificada que acompanya la documentació de la Revisió del catàleg.

Segons l'article 29.1 de la Llei 21/2013, el document ambiental estratègic ha d'incloure, com a mínim, els següents continguts:

- a) Els objectius de la planificació.
- b) L'abast i el contingut del pla proposat i de les seves alternatives raonables, tècnicament i ambientalment viables.
- c) El desenvolupament previsible del pla o programa.
- d) Una caracterització de la situació del medi ambient abans del desenvolupament del pla o programa en l'àmbit territorial afectat.
- e) Els efectes ambientals previsibles i, si és procedent, la seva quantificació.
- f) Els efectes previsibles sobre els plans sectorials i territorials concurrents.
- g) La motivació de l'aplicació del procediment d'avaluació ambiental estratègica simplificada.
- h) Un resum dels motius de la selecció de les alternatives contemplades.
- i) Les mesures previstes per prevenir, reduir i, en la mesura que sigui possible, corregir qualsevol efecte negatiu rellevant en el medi ambient de l'aplicació del pla o programa, prenent en consideració el canvi climàtic.
- j) Una descripció de les mesures previstes per al seguiment ambiental del pla.

Així mateix, a l'annex 5 de la Llei 21/2013, es defineixen els criteris per valorar en l'avaluació ambiental estratègica simplificada si un pla o programa s'ha de sotmetre a avaluació ambiental estratègica ordinària.

“1. Les característiques dels plans i programes, considerant en particular:

- a) La mesura en què el pla o el programa estableix un marc per a projectes i altres activitats, bé en relació amb la ubicació, la naturalesa, les dimensions i les condicions de funcionament o bé en relació amb l'assignació de recursos.
- b) La mesura en què el pla o el programa influeix en altres plans o programes, inclosos els que estiguin jerarquitzats.
- c) La pertinència del pla o el programa per a la integració de consideracions ambientals, amb l'objecte, en particular, de promoure el desenvolupament sostenible.
- d) Problemes ambientals significatius relacionats amb el pla o el programa.
- e) La pertinència del pla o el programa per a la implantació de la legislació comunitària o nacional en matèria de medi ambient com, entre altres, els plans o els programes relacionats amb la gestió de residus o la protecció dels recursos hídrics.

2. Les característiques dels efectes i de l'àrea probablement afectada, considerant en particular:

- a) La probabilitat, la durada, la freqüència i la reversibilitat dels efectes.
- b) El caràcter acumulatiu dels efectes.
- c) El caràcter transfronterer dels efectes.
- d) Els riscos per a la salut humana o el medi ambient (deguts, per exemple, a accidents).
- e) La magnitud i l'abast espacial dels efectes (àrea geogràfica i magnitud de la població que es puguin veure afectades).
- f) El valor i la vulnerabilitat de l'àrea probablement afectada a causa de:
 - 1r. Les característiques naturals especials.
 - 2n. Els efectes en el patrimoni cultural.
 - 3r. La superació de valors límit o d'objectius de qualitat ambiental.
 - 4t. L'explotació intensiva del sòl.
 - 5è. Els efectes en àrees o paisatges amb rang de protecció reconegut en els àmbits nacional, comunitari o internacional.”

2. CARACTERÍSTIQUES DEL PLA O PROGRAMA

2.1 Objectius de la planificació

La Revisió del catàleg té com objectiu la millora del Catàleg vigent i la subsanació d'aquells aspectes que amb el pas del temps s'han revelat com obstacles a la protecció efectiva del patrimoni del municipi. Aquesta millora es concreta amb les següents actuacions

- 1) Anàlisi de la catalogació de 264 immobles inclosos de manera genèrica a la fitxa 3013 (Centre històric de Son Servera) per tal d'esbrinar el nivell d'adequació de la seva protecció.
- 2) Elaboració d'una nova delimitació dels elements restringida als àmbits que realment tenen interès patrimonial.
- 3) Redefinició del límit de l'Element 3013 Centre Històric.
- 4) Inclusió de nous elements al Catàleg.
- 5) Ampliació dels usos permesos.
- 6) Respondre a un conjunt d'al·legacions i peticions presentades per propietaris dels elements catalogats.
- 7) Introduir un conjunt de millores en la documentació.

2.2 Abast i contingut del Pla i de les seves alternatives raonables, tècnicament i ambientalment viables

Abast

El Catàleg de patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic és un instrument de planejament que estableix el règim de protecció del patrimoni històric del municipi de Son Servera.

Les determinacions per redactar la Revisió del Catàleg estan definides en les Normes Subsidiàries de Son Servera aprovades l'any 2014, en la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears (LUIB), en el reglament general de la Llei 2/2014, de 25 de març, d'ordenació i ús del sòl de les Illes Balears (LOUS), , en la Llei 12/1998, de 21 de desembre, de patrimoni històric de les Illes balears i en la resta de normativa sectorial aplicable.

Documentació

La revisió del Catàleg està integrada per la següent documentació:

- Memòria justificativa.
- Normativa.
- Catàleg d'elements protegits.
- Cartografia de la revisió del Catàleg.
- Document ambiental.

La normativa s'estructura en dotze normes organitzades en els següents títols:

- Disposicions generals.
- Proteccions del Catàleg.

- Criteris d'intervenció.
- Deures de conservació del patrimoni arquitectònic.

La cartografia del Catàleg revisat consta de 15 plànols:

Els elements del sòl urbà es representen als Plànols de Patrimoni a sòl urbà escala 1:1.000 següents:

- SU-01. Patrimoni a sòl urbà. Nucli de Son Servera.
- SU-02. Patrimoni a sòl urbà. Nucli de Son Servera.
- SU-03. Patrimoni a sòl urbà. Nucli de Cala Millor-Cala Bona.
- SU-04. Patrimoni a sòl urbà. Nucli de Cala Millor-Cala Bona.
- SU-05. Patrimoni a sòl urbà. Nucli de Cala Millor-Cala Bona.
- SU-06. Patrimoni a sòl urbà. Nucli de Port Nou.
- SU-07. Patrimoni a sòl urbà. Nucli de Port Vell.
- SU-08. Patrimoni a sòl urbà. Nucli de Costa des Pins.
- SU-09. Patrimoni a sòl urbà. Nucli de Costa des Pins.

Els elements del sòl rústic es representen als Plànols de Patrimoni a sòl rústic escala 1:5.000 següents:

- SR-01. Patrimoni a sòl rústic.
- SR-02. Patrimoni a sòl rústic.
- SR-03. Patrimoni a sòl rústic.
- SR-04. Patrimoni a sòl rústic.
- SR-05. Patrimoni a sòl rústic.
- SR-06. Patrimoni a sòl rústic.

El catàleg revisat consta de 393 fitxes de catàleg, 134 més de les contingudes en el Catàleg vigent (59 de les quals corresponen a nous elements catalogats), en les quals s'estableix la normativa particularitzada de cada edifici o element catalogat per el seu valor patrimonial.

Contingut

1) Anàlisi de la catalogació de 264 immobles inclosos de manera genèrica a la fitxa 3013 (Centre històric de Son Servera) per tal d'esbrinar el nivell d'adequació de la seva protecció.

Després del treball de camp i de l'anàlisi efectuat es considera que hi ha 71 immobles que són mereixedors de la protecció més concreta que otorga l'elaboració d'una fitxa individualitzada. 64 dels immobles tenen un nivell de protecció C i els 7 restants tenen un nivell de protecció B. La resta d'immobles passen a tenir una protecció de nivell C BIPA Centre Històric.

Així mateix després de la visita s'ha considerat adient l'elaboració d'una fitxa individualitzada per a sis immobles del Centre Històric amb protecció 5b al Catàleg vigent, és a dir que no estaven delimitats.

Per tant s'han afegit 77 fitxes noves corresponents a immobles del sòl urbà.

2) Elaboració d'una nova delimitació dels elements restringida als àmbits que realment tenen interès patrimonial.

Amb caràcter general per aquells elements que compten amb un nivell de protecció ambiental C, la protecció abasta el primer aiguavés tal com diu la Norma 47 del Pla territorial. En conseqüència aquest és l'àmbit delimitat a la cartografia. En casos específics que són detallats a cadascuna de les fitxes individualitzades la protecció s'estén al segon aiguavés o altres elements.

En el sòl urbà el catàleg vigent es fa una delimitació dels elements que estén a totes les construccions i a la totalitat de la parcel·la. Aquest fet motiva la inclusió d'àmbits sense interès patrimonial que són els que han estat exclosos.

3) Redefinició del límit de l'Element 3013 Centre Històric.

La delimitació del Centre Històric té per objecte protegir agrupacions més o menys homogènies de construccions, amb coherència suficient per constituir una unitat susceptible de delimitació, encara que cadascuna de les parts individualment no tingui valor rellevant. Es pretén així salvaguardar la tipologia constructiva, la composició - proporció de buits i plens a les façanes, els enllestits (materials, colors, tècniques), etc. Aquest element té la categoria de Bé d'interès paisatgístic i ambiental (BIPA).

S'ha revisat el límit del Centre Històric i s'ha comprovat la inclusió d'àmbits ocupats majoritàriament per promocions d'habitatges plurifamiliars moderns sense cap interès patrimonial i també l'exclusió d'àmbits que sí s'ajusten a l'expressat al paràgraf anterior.

En conseqüència s'ha ajustat la delimitació per tal d'incorporar carrers que havien estat exclosos i eliminar aquells àmbits ocupats majoritàriament per promocions d'habitatges plurifamiliars de recent construcció.

4) Inclusió de nous elements al Catàleg.

S'han aprofitat les tasques de la Revisió per incloure tots aquells elements que han estat detectats (tant a sòl urbà com a sòl rústic) durant els treballs de camp i pels quals s'ha considerat que reunien els valors suficients per a ser catalogats.

A l'hora de seleccionar els elements s'han prioritzat aquells que tenen més importància històrica, els pertanyents a tipologies poc representades en el municipi, els que presenten un millor estat de conservació o els que encara han estat poc alterats i per tant ofereixen una imatge més genuïna del que varen representar en el passat.

Corresponents al sòl urbà són 14 els elements que s'han afegit de nou. Es tracta d'elements que estaven poc o gens representats en el catàleg vigent com són els béns etnològics localitzats a les zones turístiques del terme o els nius de metralladora que es varen bastir a la costa amb posterioritat a la guerra civil per tal de prevenir una possible invasió estrangera. En concret s'inclouen 6 béns etnològics (dos molins de vent aiguaders, dues sínies, un escar i un viver) i 8 nius de metralladora que pertanyen a la categoria d'arquitectura militar.

Per la seva banda localitzats al sòl rústic s'han afegit 34 elements. Quatre d'ells s'inclouen dintre de la categoria d'arquitectura i enginyeria civil. Es tracta d'una casa de pagès (Cas Saquet, element 1117), de dos ponts (pont des Setrill 1109 i pont de Can Martina 1113) i d'un senyal indicatiu de carreteres (1137).

La resta són béns etnològics, principalment de tipus hidràulic, ja que s'han catalogat un molí d'aigua (molí de Son Corb, element 1112), cinc molins de vent aiguaders, deu sínies, cinc pous (en realitat vuit pous perquè la fitxa dels pous de Son Murtó inclou quatre pous), tres fonts o sistemes hidràulics, una caseta, un safareig, un

aljub, un viver, un rotle de sitja i una xarxa hidràulica formada per un conjunt de grifons. També s'ha afegit una caseta.

Pel que fa a la categoria de jaciments arqueològics han estat catalogats 11 nous jaciments.

En total són 134 els elements que han estat afegits com a fitxes individualitzades al Catàleg, dels quals 59 són noves incorporacions.

El catàleg revisat consta de 393 elements, dels quals:

- 189 pertanyen al sòl urbà (en el Catàleg vigent són 99 comptant els que tenen fitxa individualitzada i 363 si comptam els inclosos a l'Element 3013 i per tant sense fitxa individualitzada).

- 204 pertanyen al sòl rústic (en el Catàleg vigent són 160).

5) Ampliació dels usos permesos.

El catàleg vigent estableix una limitació estricta dels usos permesos en els béns catalogats. Per exemple a l'Element 3013 Centre Històric només poden autoritzar-se els usos d'habitatge, administratiu i comercial. Això implica la impossibilitat de permetre, entre d'altres, l'ús turístic a l'ampli conjunt d'immobles que formen el centre històric.

Un dels majors perills per a la protecció del patrimoni és la pèrdua de l'ús i el conseqüent abandó de l'immoble. Ampliar el ventall d'usos amplia les possibilitats de rehabilitació ja que assegura la rentabilitat de la inversió. En conseqüència garanteix l'execució de les obres de conservació.

En conseqüència i amb la voluntat d'evitar els efectes indesitjats esmentats en el Catàleg revisat i amb caràcter general s'estableixen com a usos permesos:

“Els corresponents a la zona en la qual s'ubica segons les Normes Urbanístiques.”

Una major concreció dels usos es dona en casos singulars com els equipaments a sòl urbà o els elements hidrogràfics i orogràfics. Així en els primers s'estableix l'ús equipaments comunitaris i en els segons s'estableix l'ús Protecció i educació ambiental per als elements hidrogràfics i l'ús Activitats extensives per als elements orogràfics.

En tot cas els usos permesos queden supeditats a que siguin compatibles amb la preservació del bé, tal com s'estableix a l'apartat 3 de la Norma 7. Criteris d'intervenció generals.

6) Respondre un conjunt d'al·legacions i peticions presentades per propietaris dels elements catalogats.

En el temps transcorregut desde l'aprovació del Catàleg vigent l'Ajuntament ha rebut un conjunt d'al·legacions i peticions fetes per diferents interessats. De les que han estat considerades aquí es destaquen les que suposen el canvi de nivell de protecció o l'eliminació d'elements catalogats.

- Element 036 Al·legació de data 15/04/16.

S'observa que en data de 21/11/2007 fou concedida una llicència per canvi de coberta i que en data de 9/3/2010 fou concedida una llicència de reforma de façana i canvi d'ús d'habitatge familiar entre mitgeres a dos habitatges. Es demana la seva exclusió del catàleg.

S'ha d'assenyalar que com a conseqüència de les obres efectuades a l'empar de les llicències esmentades l'element 036 ha perdut bona part del seu valor patrimonial inicial com s'observa a la comparativa fotogràfica adjunta. S'ha referit completament la façana ocultant el tractament original del

parament que deixava la pedra parcialment vista. S'ha practicat una nova finestra i obert un nou portal que permet l'accés al nou habitatge resultat de la divisió efectuada.

En conseqüència es considera suficient per a l'immoble el nivell de protecció C BIPA Centre Històric derivat de la seva localització al Centre Històric i s'elimina del Catàleg com a fitxa particularitzada.

-Element 1046 Al·legació 2425.

L'al·legant exposa que l'habitatge catalogat amb el codi 1046 no té valor històric, artístic o arquitectònic i sol·licita la seva exclusió.

L'element 1046 del Catàleg una casa de dues altures i un aiguavés amb coberta de teules a la qual s'afegí un segon aiguavés d'una altura i diverses dependències auxiliars a la part posterior. Els paraments són de carreus de marès i es troben referits. La façana presenta tres eixos compostius i les obertures emmarcades per una faixa de pintura blanca. La cornisa és motllurada de ciment i la canal és de PVC. Davant la casa hi ha un parral sobre pilars de formigó i un coll de cisterna.

S'ha d'assenyalar de què es tracta d'una casa que tan per la seva modernor (segle XX), pels materials emprats en la construcció (carreus de marès) o per la qualitat de la seva execució no presenta cap característica que motivi la seva pertinença al Catàleg. Es tracta d'un tipus de construcció freqüent al

municipi, els valors patrimonials de la qual són molt inferiors a la resta de cases de pagès o possessions catalogades. En conseqüència s'elimina del Catàleg.

-Element 3013 Al·legació 4060.

L'al·legant exposa que les cotxeres del carrer sa Central 1 no tenen valor històric, artístic o arquitectònic i sol·licita l'exclusió del Catàleg.

Les cotxeres incloses dintre de l'element 3013 Centre Històric del Catàleg són bucs d'una altura amb coberta de fibrociment, canal de PVC i tancaments metàl·lics que certament no presenten cap valor patrimonial.

Tal com es descriu a l'apartat 00.02 d'aquesta Memòria en la que s'estudien els 264 immobles relacionats a la fitxa 3013 aquestes cotxeres són uns dels elements que deixen d'estar delimitats singularment a la cartografia. S'inclouen dintre de l'àmbit del Centre Històric que compta amb un nivell de protecció C BIPA Centre Històric.

7) Introduir de millores en la documentació.

S'han introduït un conjunt de millores en la documentació que afecten a aspectes com l'estructura de la fitxa individualitzada, la cartografia o la normativa. També s'han actualitzat els noms de carrer, les parcel·les cadastrals, els estats de conservació, els usos, les fotografies i la cartografia en tots aquells casos en els quals s'han detectat canvis rellevants.

Es tracta de canvis no tenen cap tipus de repercussió ambiental.

Alternatives al Pla

No es contempla l'anàlisi d'alternatives donat que la Revisió del Catàleg obeeix a la voluntat de millora del Catàleg vigent i a la subsanació d'aquells aspectes que amb el pas del temps s'han revelat com obstacles a la protecció efectiva del patrimoni del municipi.

2.3 Desenvolupament previsible del Pla o Programa

La Revisió del Catàleg estableix, conjuntament amb les Normes Subsidiàries de Planejament, el marc per al desenvolupament dels projectes d'edificació que afectin als elements catalogats. A l'empara d'aquest marc s'atorgaran les llicències i autoritzacions administratives que siguin preceptives en l'àmbit dels elements catalogats.

En el document de la Revisió del Catàleg no es preveuen actuacions que requereixin de programació i dels corresponents terminis d'execució.

Les fases per a la redacció i aprovació de la Revisió del Catàleg seran les següents:

- Sol·licitud d'inici d'avaluació ambiental estratègica simplificada. La documentació de la modificació juntament amb un document ambiental estratègic serà remesa a la CMAIB, perquè realitzi les consultes prèvies i determini l'abast de l'estudi ambiental estratègic.
- Aprovació inicial. La documentació completa de la Revisió del Catàleg serà aprovada inicialment i posteriorment s'haurà de sotmetre a informació pública, per un període de 30 dies hàbils.
- Aprovació definitiva. Actualització de la documentació del Pla amb les modificacions introduïdes arran de les al·legacions i informes de la fase d'exposició pública i aprovació de la documentació.

La Revisió del Catàleg entrarà en vigor una vegada publicada en el Butlletí Oficial de les Illes Balears l'acord de la seva aprovació definitiva i les seves Normes; la seva vigència serà indefinida, sense perjudici de la seva modificació.

2.4 Característiques del Pla a efectes de valorar la seva subjecció a avaluació ambiental estratègica ordinària (annex V Llei 21/2013)

Segons les característiques del Pla

- a) Mesura en què el Pla o el Programa estableix un marc per a projectes o altres activitats, bé en relació amb la ubicació, la naturalesa, les dimensions i les condicions de funcionament o bé mitjançant l'assignació de recursos.

La Revisió del Catàleg només estableix un marc per a projectes o altres activitats que se'n puguin derivar en el sentit d'establir directrius de protecció per aquells elements catalogats, les quals han de repercutir en una millora per a la conservació del patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic del municipi. Aquestes directrius s'aplicaran conjuntament amb les derivades de les Normes urbanístiques.

- b) El grau en què el Pla o el Programa influeix en altres plans o programes, inclosos els que estiguin jerarquitzats.

Per les característiques que s'han detallat més amunt es pot afirmar que la Revisió del Catàleg no afecta altres plans o programes de rang inferior o superior.

Una vegada aprovada la Revisió del Catàleg aquesta juntament amb les Normes Subsidiàries es convertiran en el marc a l'empara del qual s'otorgaran les llicències que afectins als elements catalogats.

- c) Pertinència a un pla o programa d'integració de consideracions ambientals, amb objecte, en particular, de promoure el desenvolupament sostenible.

L'objecte de la Revisió del Catàleg és la millora de la protecció del patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic en relació al Catàleg de protecció vigent. El patrimoni constitueix una de les senyes d'identitat del poble i enriqueix les vivències de residents i visitants. El component cultural inherent al patrimoni pot considerar-se com una base per promoure el desenvolupament sostenible.

- d) Els problemes ambientals significatius per al pla o programa.

No s'han detectat problemes ambientals significatius derivats de la Revisió del Catàleg. A l'apartat corresponent del present document s'ha fet una caracterització dels impactes ambientals de la Revisió, del qual es conclou que són impactes majoritàriament positius.

- e) La pertinència del pla o programa per a l'aplicació de la legislació comunitària europea en matèria de medi ambient així com els plans o programes relacionats amb la gestió de residus o la protecció dels recursos hídrics.

Donat el caràcter específicament patrimonial de la Revisió del Catàleg no es considera la seva pertinència per a l'aplicació de la legislació europea en matèria de medi ambient o dels plans i programes relacionats amb la gestió de residus o protecció dels recursos hídrics més enllà del compliment de tota la legislació efectivament transposada al marc normatiu estatal i autonòmic.

Segons les característiques dels efectes i l'àrea probablement afectada

a) La probabilitat, duració, freqüència i reversibilitat dels efectes.	
A l'apartat 4 d'aquest estudi es fa una caracterització dels efectes ambientals de la Revisió, del que es conclou que són de caràcter majoritàriament positiu. La vigència de la Revisió del Catàleg és indefinida, sense perjudici de la seva suspensió, modificació o revisió.	
-	
b) El caràcter acumulatiu dels efectes.	
No aplica.	
-	
c) El caràcter transfronterer dels efectes.	
No aplica.	
-	
d) El risc per a la salut humana o el medi ambient (accidents,...)	
No es preveuen riscos per a la salut humana o el medi ambient.	
-	
e) La magnitud i l'abast espacial dels efectes (àrea geogràfica i població afectada).	
L'àmbit és el municipi. La població del municipi, que és de 11.817 habitants, es veu afectada de manera positiva.	
-	
f) El valor i la vulnerabilitat de l'àrea probablement afectada a causa de	
Les característiques naturals especials.	El municipi no presenta àrees naturals especials.
Els efectes en el patrimoni cultural	La Revisió del Catàleg estableix el marc regulatori per a protegir els elements catalogats del municipi.
La superació de valors límit o d'objectius de qualitat ambiental.	No es preveu la superació de cap límit o objectiu de qualitat ambiental
L'explotació intensiva del sòl	No es produeix
Els efectes en àrees o paisatges amb rang de protecció reconegut a àmbit nacional, comunitari o internacional.	No hi ha àrees o paisatges amb aquest tipus de rang.

3. CARACTERITZACIÓ DE LA SITUACIÓ DEL MEDI AMBIENT

3.1 Localització

El municipi de Son Servera es troba situat al nord-est de l'illa de Mallorca, al sud-est de la península d'Artà i limita amb els municipis de Capdepera i Artà al nord i amb Sant Llorenç des Cardassar al sud. Al costat est el límit municipal coincideix amb la costa.

El municipi de Son Servera en el conjunt de l'illa de Mallorca és un dels municipis de menor superfície, amb 42,56 Km².

La població del municipi en la revisió del padró a 1 de gener del 2020 era de 11.817 habitants. Això suposa una densitat de població bastant elevada amb 278 hab/Km².

Aquesta població es concentra bàsicament en dos sectors, a l'interior en el nucli de Son Servera, origen del municipi, i a la zona costera, on ha tingut lloc el desenvolupament turístic i on trobam nuclis com la Costa des Pins, el Port Verd, Cala Bona i Cala Millor.

La localització es representa al Mapa 1. Localització general de l'annex cartogràfic del present document.

3.2 Medi inert

3.2.1 Fisiografia, geologia, litologia

Fisiografia

El municipi de Son Servera es situa en el vessant oriental dels relleus que conformen l'extrem NE de les serres de Llevant. Aquests relleus formen un arc de muntanyes calcàries que tenen el seu origen entre el Juràssic i el Cretaci. La configuració del territori fa que el terme municipal estigui envoltat de muntanyes tot i no disposar d'altituds molt importants. Les màximes altures es donen a la franja sud-oest, limitant amb Sant Llorenç des Cardassar i són el puig des Coll (371 m) i el puig de ses Fites (352 m).

Fisiogràficament podríem dir que hi ha dues zones diferents:

- La franja de costa que dona cap a les àrees urbanitzades de Cala Millor, Cala Bona o la Costa des Pins, amb un terreny pràcticament pla, en el qual sobresurten el puig de Son Corb (183 m) i el puig de ses Oliveres (141 m). Aquesta zona està delimitada aproximadament per una línia que va entorn a la corba de nivell de 50 metres, des del nucli de Son Servera, fins a la finca de Son Jordi, seguint la carretera de Capdepera (Ma-4040) i tallant cap el mar de manera paral·lela a les muntanyes de Son Jordi.
- La segona unitat la conformarien els relleus que hi ha al voltant de tot el terme municipal. Es tracta de la zona amb el relleu més accidentat, que ocuparia la resta de municipi. Dintre d'aquest àmbit podríem destacar al nord-est les muntanyes de Son Jordi (puig des Moro -248 m-, Penyal Roig -292 m-) i ses Serres de Pula (puig de s'Hort -155 m-, muntanya de Can Colleta -196 m-), al nord el puig d'en Mir (259 m), al sud-oest el puig des Coll (371 m), puig de s'Estepar (288 m), puig de ses Fites (352 m) i es Putxet (220 m) i a la zona sud trobam el puig de sa Font (273 m) i la muntanya de na Penyal (199 m). Aquesta unitat concentra les zones amb pendents superiors al 40 %.

Geologia

La característica més destacada de l'estructura geològica de la zona de Son Servera és la presència d'encavalcaments i falles que presenten dues direccions. Les falles que segueixen la direcció NO-SE, relacionades amb les principals zones de muntanya i els encavalcaments de direcció N-S, que separen els materials del Triàsic i del Cretaci. Les falles presenten un important component d'esquinçament i les més importants tenen un recorregut d'entre 5 i 10 km, separant la zona en diferents blocs.

Hi ha dues unitats morfoestructurals diferenciades, per la seva configuració estructural i per la diferent litologia de la zona. Així trobam la unitat de la serra, que ocupa la part nord i occidental del municipi, caracteritzada pels afloraments de materials mesozoics (del Triàsic i del Cretaci). La segona unitat, la conforma la part plana, ocupant la vessant oriental, principalment la franja de costa, que està caracteritzada pels afloraments del quaternari i petites àrees amb materials del Miocè.

Dins el terme municipal trobam les següents tipologies litològiques:

- **Margues i margocalcàries.**

Conjunt de materials calcaris—margosos, que coronen el Cretaci i freqüentment apareixen recoberts per Lias. Els principals afloraments es donen al nord de Son Servera en l'àmbit dels torrents de s'Estepar i de Xiclati, a banda i banda de la carretera vella de Son Servera a Artà (Ma-4031). També hi ha alguns afloraments al sud de Son Servera, en l'àmbit de la muntanya de na Penyal i al nord-est a la zona de Son Jordi d'en Sagrera.

- **Dolomies i margues.**

Afloraments del Juràsic a la zona nord del municipi (serres de Son Jordi, serres de Pula i zona del puig d'en Mir), zones a l'oest de Son Servera (puig de ses Fites, puig de s'Estepar, puig des Coll i zona de ses Comunes) i al nord de Son Servera (àmbit del torrent des Molins i a l'entorn de Son Xerubí). En general són zones que han donat lloc als relleus més importants del terme. Hi ha afloraments que exhibeixen un alt grau de fracturació i que pertanyen al Triàsic.

- **Calcàries i dolomies i bretxes carbonatades.**

Trobam afloraments en tres zones diferents al nord de Son Servera (puig de Son Pentinat, proximitat del puig d'en Mir i zona de Son Picarol).

- **Calcarenites amb conglomerats i guixos.**

Trobam afloraments d'aquests materials en petites taques. Una zona al sud de Son Servera (àmbit del puig de sa Font), al nord de Son Servera (zona de Son Comparet), zona de Son Jordi d'en Sagrera i zona des Barranc i es Prat (Pula).

- **Margues predominants amb intercalacions de calcarenites.**

La principal zona on trobam aquesta litologia aflora al nord-est de Son Servera al voltant del puig de Son Corb i puig de ses Oliveres, i a la zona de Son Jordi. El material que constitueix aquesta zona són margues de color verd i groguenques, amb intercalacions d'arenisques i silixites.

- **Calcarenites bioclàstiques.**

Es tracta de dipòsits calcarenítics de caràcter eòlic. Dins el municipi els afloraments d'aquests materials es donen a la zona del nucli de Cala Millor—Cala Bona, a la zona costera de ses Barreres, i a la zona interior de sa Clova Nova.

- **Dipòsits de caràcter al·luvial: argiles, llims, arenes calcàries i conglomerats.**

Dipòsits relacionats amb la xarxa fluvial, amb una composició i gruix variable i controlats pel relleu i la litologia de la conca de drenatge. Aquests dipòsits els trobem principalment en l'àrea del torrent de Son Jordi i a la confluència del torrent des Molins amb el torrent de s'Estepar.

- **Formacions superficials i col·luvials de blocs de graves i arenes calcàries.**

Són dipòsits col·luvials, cons de dejecció de torrents i derrubis de vessant amb relació a les zones de relleu. Dominen a la part posterior de Cala Millor—Cala Bona, entre es Baladres i es Revellets. Està constituït per graves i blocs d'elements calcaris i dolomítics amb una proporció variable de matriu limo—argilosa.

- **Argiles roges en sòls desenvolupats ("Terra rossa").**

Afloraments que trobam a les proximitats de la línia de costa entorn als nuclis de Cala Millor–Cala Bona i la zona del Port Verd. Són dipòsits residuals procedents de l'alteració de les roques calcàries. El sòl és argilós, de color vermellós, amb un contingut de llims del 30% i un 10% d'arena.

3.2.2 Climatologia

Les dades que s'han utilitzat en aquest apartat per a caracteritzar el clima del municipi provenen de l'Agència Espanyola de Meteorologia (AEMET).

Temperatures. Són les pròpies del clima mediterrani, suaus durant els mesos d'hivern on les mitjanes es situen entorn dels 15,0 °C i altes durant els mesos d'estiu, accentuant la sequera provocada per la manca de precipitacions durant aquests mesos. La temperatura mitjana anual es situa en 16.7 °C. Les variables climàtiques relacionades amb les temperatures es relacionen a la taula següent:

Variable	Mitjana	Unitats	STD
Núm. mitjà de dies amb temp. mín. ≥ 20 °C a tardor	6.6	s.u.	0.1
Núm. mitjà de dies amb temp. mín. ≥ 20 °C a estiu	39.2	s.u.	0.8
Núm. mitjà de dies amb temp. mín. ≥ 20 °C anual	39.2	s.u.	0.8
Núm. mitjà de dies amb temp. mín. ≤ 0 °C a hivern	3.5	s.u.	1.8
Núm. mitjà de dies amb temp. mín. ≤ 0 °C a tardor	0.1	s.u.	0.6
Núm. mitjà de dies amb temp. mín. ≤ 0 °C a estiu	0.0	s.u.	0.0
Núm. mitjà de dies amb temp. mín. ≤ 0 °C a primavera	0.3	s.u.	1.1
Núm. mitjà de dies amb temp. mín. ≤ 0 °C anual	3.9	s.u.	3.5
Núm. mitjà de dies amb temp. màx. ≥ 25 °C a hivern	1.0	s.u.	0.0
Núm. mitjà de dies amb temp. màx. ≥ 25 °C a tardor	33.7	s.u.	0.4
Núm. mitjà de dies amb temp. màx. ≥ 25 °C a estiu	84.1	s.u.	0.3
Núm. mitjà de dies amb temp. màx. ≥ 25 °C a primavera	11.8	s.u.	0.3
Núm. mitjà de dies amb temp. màx. ≥ 25 °C anual	127.6	s.u.	1.0
Temp. mitjana de les mínimes de desembre	6.7	°C	0.3
Temp. mitjana de les mínimes de novembre	9.0	°C	0.3
Temp. mitjana de les mínimes d'octubre	13.3	°C	0.3
Temp. mitjana de les mínimes de setembre	17.0	°C	0.3
Temp. mitjana de les mínimes d'agost	19.7	°C	0.3
Temp. mitjana de les mínimes de juliol	18.7	°C	0.3
Temp. mitjana de les mínimes de juny	15.9	°C	0.3
Temp. mitjana de les mínimes de maig	12.1	°C	0.3
Temp. mitjana de les mínimes d'abril	8.3	°C	0.3
Temp. mitjana de les mínimes de març	6.7	°C	0.3
Temp. mitjana de les mínimes de febrer	5.7	°C	0.3
Temp. mitjana de les mínimes de gener	5.1	°C	0.3
Temp. mitjana de les mínimes anual	11.5	°C	0.3
Temp. mitjana de les màximes de desembre	15.3	°C	0.3
Temp. mitjana de les màximes de novembre	18.1	°C	0.3
Temp. mitjana de les màximes d'octubre	22.9	°C	0.3
Temp. mitjana de les màximes de setembre	27.8	°C	0.2
Temp. mitjana de les màximes d'agost	31.6	°C	0.2
Temp. mitjana de les màximes de juliol	31.2	°C	0.1
Temp. mitjana de les màximes de juny	27.6	°C	0.2
Temp. mitjana de les màximes de maig	23.3	°C	0.2
Temp. mitjana de les màximes d'abril	19.1	°C	0.3
Temp. mitjana de les màximes de març	17.1	°C	0.3
Temp. mitjana de les màximes de febrer	15.3	°C	0.3
Temp. mitjana de les màximes de gener	14.4	°C	0.3
Temp. mitjana de les màximes anual	22.0	°C	0.2

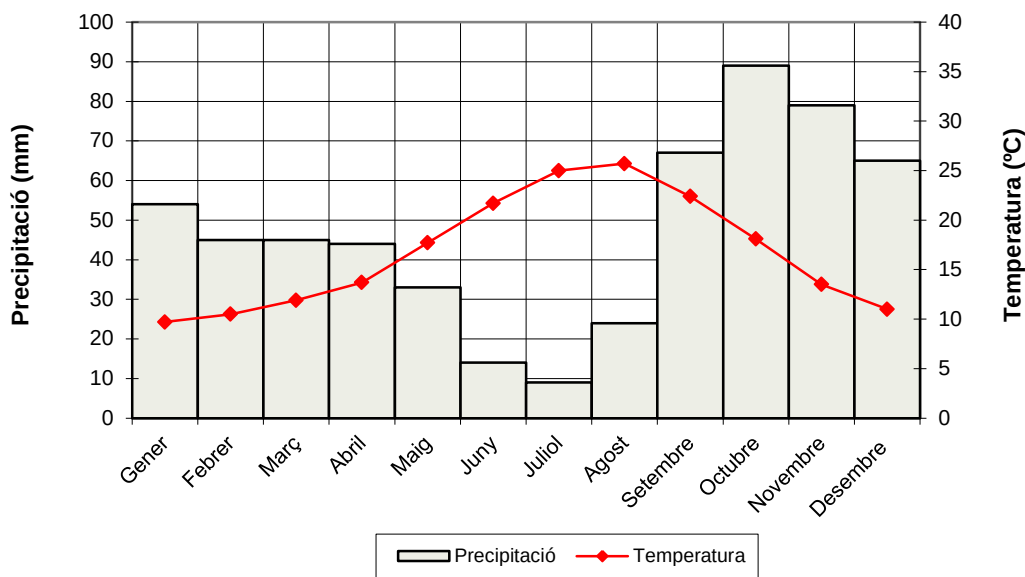
Taula 3. Variables climàtiques relacionades amb les temperatures. Font: AEMET.

Precipitacions. La majoria de les precipitacions es donen en forma de pluja, i només una petita part es dona en forma de neu o de calabruix. La mitjana anual de precipitacions es situa en 574 mm. Les variables climàtiques relacionades amb les precipitacions es relacionen a la taula següent:

Variable	Mitjana	Unitats	STD
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 30 mm a hivern	1.0	s.u.	0.1
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 30 mm a tardor	2.1	s.u.	0.2
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 30 mm a estiu	0.0	s.u.	0.0
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 30 mm a primavera	0.3	s.u.	0.2
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 30 mm anual	3.3	s.u.	0.4
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 10 mm a hivern	5.4	s.u.	0.4
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 10 mm a tardor	7.2	s.u.	0.2
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 10 mm a estiu	2.0	s.u.	0.1
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 10 mm a primavera	4.2	s.u.	0.3
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 10 mm anual	18.6	s.u.	0.9
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 1 mm a hivern	18.1	s.u.	0.6
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 1 mm a tardor	18.0	s.u.	0.4
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 1 mm a estiu	5.8	s.u.	0.1
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 1 mm a primavera	15.1	s.u.	0.4
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 1 mm anual	56.3	s.u.	1.6
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 0.1 mm a hivern	21.3	s.u.	0.7
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 0.1 mm a tardor	20.3	s.u.	0.4
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 0.1 mm a estiu	6.8	s.u.	0.1
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 0.1 mm a primavera	17.9	s.u.	0.6
Núm. mitjà de dies amb precip. superior a 0.1 mm anual	66.5	s.u.	1.8
Valors acumulats precipitació mitjana desembre	2.87	Hm ³	-
Valors acumulats precipitació mitjana novembre	3.49	Hm ³	-
Valors acumulats precipitació mitjana octubre	3.95	Hm ³	-
Valors acumulats precipitació mitjana setembre	2.98	Hm ³	-
Valors acumulats precipitació mitjana agost	1.09	Hm ³	-
Valors acumulats precipitació mitjana juliol	0.40	Hm ³	-
Valors acumulats precipitació mitjana juny	0.65	Hm ³	-
Valors acumulats precipitació mitjana maig	1.48	Hm ³	-
Valors acumulats precipitació mitjana abril	1.97	Hm ³	-
Valors acumulats precipitació mitjana març	2.00	Hm ³	-
Valors acumulats precipitació mitjana febrer	1.98	Hm ³	-
Valors acumulats precipitació mitjana gener	2.39	Hm ³	-
Valors acumulats precipitació mitjana anual	25.26	Hm ³	-

Taula 4. Variables climàtiques relacionades amb les precipitacions. Font: AEMET.

Es presenta a continuació el Climograma del terme municipal, a partir de les temperatures mitjanes i de les precipitacions mitjanes mensuals. Es pot observar el màxim de precipitació a la tardor, entre el setembre i el novembre, i el mínim a l'estiu, entre el maig i l'agost. Pel que fa a les temperatures es caracteritzen per la suavitat durant l'hivern i per ser caloroses durant l'estiu. Aquest fet provoca l'existència d'un dèficit hídric important durant els mesos d'estiu, característica molt habitual a la regió de clima mediterrani.

Gràfic 1. Climograma del terme municipal de Son Servera. Font. AEMET

3.2.3 Hidrologia

En aquest apartat s'analitzaran els principals trets definidors de la hidrologia superficial del municipi, a l'hora que s'identificaran també les unitats hidrogeològiques afectades.

Hidrologia superficial

La hidrologia superficial del municipi està composta per una diversitat de torrents amb un règim irregular caracteritzat per l'absència de cabals a l'estiu i per sobtades revingudes durant els episodis de pluges intenses, preferentment a la tardor. No hi ha cursos de tipus més o menys permanents com els originats per fonts i brolladors.

La xarxa hidrogràfica del municipi està condicionada per la seva orografia i així, pràcticament tots els torrents aboquen les seves aigües cap al vessant del litoral sud-est.

Aquest vessant té una extensió total de 566 km² i s'estén entre els relleus de les serres de Llevant i el litoral. És un vessant relativament estret caracteritzat per cursos de llargada mitjana i amb un pendent elevat per la proximitat dels relleus de les serres de Llevant. Els cursos a la seva part més meridional presenten uns llits molt poc definits, característica que canvia conforme es puja en latitud. A la zona més septentrional d'aquest vessant, els cursos presenten un llit més definit i encaixat.

Dintre del municipi trobam dues conques principals. Una la que es delimita entorn al torrent de Son Jordi, que aboca cap a la zona de la platja de sa Marjal. Aquest és l'únic torrent del terme que té la consideració de riu a l'inventari de masses d'aigua superficial de la Proposta de projecte del Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears (Revisió de tercer cicle 2022-2027). Amb 2.312 m de longitud està classificat com a riu de plana (R-B03) pertanyent a conques de grandària petita o mitjana, amb pendents baixes i baixos nivells de precipitació. El seu codi és el 11016001.

La segona conca important la conformen el torrent de s'Estepar i el torrent de Xiclati (també anomenat torrent des Molins), que s'uneixen i aboquen les aigües cap la zona de s'Estany d'en Xinet, concretament al nord de la punta Roja.

Hidrologia subterrània

La pràctica totalitat del municipi es troba englobat per la Unitat Hidrogeològica (UH) 1817-Artà, exceptuant una petita àrea, situada al sud del terme municipal que s'inclou en la unitat hidrogeològica 1820- Marina de Llevant.

La UH d'Artà, amb una superfície total de 314 Km² (99,87% del municipi) i la UH Marina de Llevant, amb una superfície total de 128 Km², que afecta a Son Servera en una part molt petita de la seva superfície (0,13%).

Les aigües subterrànies de les distintes unitats hidrogeològiques es troben en els aqüífers, que són formacions geològiques que tenen la capacitat d'emmagatzemar i cedir l'aigua.

L'aqüífer de la UH 1817-Artà a grans trets està constituït per calcàries mesozoïques, amb aigües de tipus bicarbonatades-càlciques i sulfatades càlciques de baixa salinitat.

Unitat hidrogeològica	Recàrrega (Hm ³)	Extracció (Hm ³)	Descàrrega a manantials i torrents	Descarrega a altres masses	Descàrrega a la mar
1817M1 Capdepera	6.424	6.424	0.130	0.3	1.614
1817M2 Son Servera	3.947	3.947	0	0.3	0.25
1817M3 Sant Llorenç	3.2	3.2	0	0.4	0
1817M4 Ses Planes	2.82	2.82	0.198	0.2	0

Taula 5. Dades de la Unitat Hidrogeològica d'Artà. Font: Pla Hidrològic de les Illes Balears

Aquest quadre resumeix les principals dades de les masses d'aigua que es troben dins el municipi. Les masses d'aigua tenen una recàrrega de 16,5 Hm³ de la qual se'n extreu per consum un 66% (10,92 Hm³). La resta descarreguen a fonts i torrents, a altres unitats i a la mar. Segons les dades de la Direcció General de Recursos Hídrics les entrades principals a aquestes masses d'aigua es produeixen a partir de les pluges (12 Hm³) i per infiltració de les xarxes d'abastiment (2,41 Hm³). Els consums de les extraccions es destinen, principalment a l'abastament urbà (8,06 Hm³) i habitatges aïllats (2 Hm³).

Les dades principals de la massa d'aigua 1817M2 Son Servera es resumeixen a la següent taula:

Entrades (Hm ³ /any)	Sortides (Hm ³ /any)
Infiltració pluja 2,208	Bombeigs 3,270
Infiltració llits 0,356	Torrents 0,127
Infiltració recs 0,053	Manantials 0,000
Infiltració xarxes abastiment 0,794	Zones humides 0,000
D'altres masses 0,300	A altres masses 0,300
D'aigua de mar 0,050	A la mar 0,250
Infiltració aigües residuals 0,185	Recuperació reserves 0,000
Consum reserves 0,000	
TOTAL 3,947	TOTAL 3,947

Taula 6. Balanç hídric de la massa d'aigua UH 1817M2 Son Servera. Font: Pla Hidrològic de les Illes Balears.

La taula anterior resumeix el balanç hídric de la massa d'aigua UH 1817M2. Té una recarrega de 3,947 Hm³ de la qual se'n extreu per consum un 83 % (3,27 Hm³). La resta descarrega a torrents, a altres unitats i a la mar.

Segons les dades de la Direcció General de Recursos Hídrics les entrades principals es produeixen a partir de les pluges (2,208 Hm³) i per infiltració de les xarxes d'abastiment (0,794 Hm³).

Els consums de les extraccions es destinen a l'abastament urbà (2,648 Hm³), reguiu (0,530 Hm³), habitatges aïllats (0,444 Hm³) i a la ramaderia e indústria agropecuària (0,008 Hm³).

A la taula següent es detalla l'estat de les masses d'aigua que afecten a Son Servera:

Entrades	% explotació	Risc clorurs	Estat quantitatiu
1817M1 Capdepera	89,26	NO	RISC
1817M2 Son Servera	97,28	NO	RISC
1817M3 Sant Llorenç	96,79	SÍ	DOLENT
1820M3 Porto Cristo	108,55	SÍ	DOLENT

Taula 7. Estat de les masses d'aigua de Son Servera. Font. Proposta de projecte de Pla Hidrològic de la Demarcació Hidrogràfica de les Illes Balears (Revisió de tercer cicle 2022-2027)

Vulnerabilitat a la contaminació dels aqüífers

La vulnerabilitat dels aqüífers es defineix com la facilitat amb la qual un contaminant pot arribar fins a l'aqüífer de manera natural, és a dir, que es tracta de fragilitat intrínseca de l'aqüífer sense tenir en compte les contaminacions que puguin arribar-hi mitjançant pous o altres obres antròpiques en el subsòl.

Al Pla Hidrològic de les Illes Balears elaborat per la Direcció General de Recursos Hídrics es cartografien les zones de vulnerabilitat a la contaminació d'aqüífers, establint-se tres nivells que són baixa, moderada i alta.

Segons aquesta cartografia la major part del municipi, un 91,5 % del total, queda inclosa dins les categories de moderada o baixa vulnerabilitat. Només es troben inclosos dins vulnerabilitat alta (el 9.5 % restant) les zones dels nuclis urbans de Cala Millor–Cala Bona, Costa des Pins, el Port Vell i la zona al nord de Xiclati (Can Baster, Can Rafel des Forn, etc.).

La vulnerabilitat a la contaminació dels aqüífers es representa al Mapa 2. Zones de vulnerabilitat a la contaminació d'aqüífers de l'annex del present document.

3.2.4 Riscos

Si es pren de base la delimitació d'àrees de prevenció de risc del PTI de Mallorca, al municipi hi ha quatre tipus de risc: esllavissament, d'erosió, incendi i inundació.

- Els riscos d'esllavissament afecten sobretot les zones muntanyoses, aquells terrenys amb un major pendent: sector nord i nord-est del municipi (muntanyes de Son Jordi), les zona sud del municipi (puig de ses Fites, puig des Coll, puig de sa Font, Penyes Roges, etc.) i muntanyes aïllades de l'interior del municipi (puig de sa Font Gata, puig de Son Pentinat, puig de Son Corb).
- Pel que fa riscos d'erosió, es detecten importants espais repartits per tot el territori municipal i que es corresponen també a les zones de major pendent, concentrades en les àrees de muntanya. A part de les apuntades a l'apartat anterior cal destacar també l'àmbit de Son Lluc (pròxim al puig de ses Oliveres i al puig de Son Corb) i l'àrea propera a Xiclati (pleta de Can Ribot, etc.).

- Els riscos d'incendi es troben a les zones de vegetació més densa com la que cobreix les zones de muntanya, però sense oblidar també algunes petites clapes de vegetació boscosa a l'interior del municipi (puig de Son Sard, n'Artigues, etc.).
- Els riscos d'inundació es troben localitzats en el tram final dels jaços dels cursos torrencials principals de Son Servera: al torrent de Son Jordi i al torrent de Xiclati.

Els riscos es representen al Mapa 3. Àrees de prevenció de riscos contingut a l'annex del present document.

3.3 Medi biòtic

3.3.1 Hàbitats

A l'atles dels hàbitats naturals i seminaturals d'Espanya elaborat pel Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient l'any 2005 es reflecteixen les diferents comunitats vegetals del municipi, que ocupen en el seu conjunt un 23,5 % del terme municipal. Els principals tipus de vegetació que podem trobar són:

- **Bosc o garriga d'ullastre** (*Cneoro tricocci*–*Ceratonietum siliquae*, *Anthyllido cytisoidis*–*Teucrietum majorici* i *Oleo*–*Ceratonion*). Es tracta de diferents hàbitats que podríem agrupar en un gran tipus de vegetació, dels més freqüents a Mallorca, especialment al centre de l'illa i a la zona meridional. És la vegetació climàtica d'aquestes zones, on s'acusa l'aridesa en relació amb la Serra de Tramuntana. Cal esmentar que aquesta comunitat està parcialment conquerida pel pi blanc (*Pinus halepensis*). Entre les espècies més destacables cal esmentar l'olivella (*Cneoron tricoccon*), l'ullastre (*Olea europaea*), el garrover (*Ceratonia siliqua*), la mata (*Pistacia lentiscus*), l'aladern de fulla estreta (*Phillyrea angustifolia*), l'estepa groga (*Anthyllis cytisoides*) i diverses espècies de *Teucrium*. Ocupa el 76,81 % de les zones amb vegetació natural del municipi localitzant-se a llocs com les serres de Son Jordi, les situades entre el puig de ses Fites i na Penyal o el puig de Son Corb.

- **Fenassars** (*Andropogonetum hirtum*–*pubescentis*, *Brachypodietum phoenicoidis*), que es correspon amb pastures seques de farratge, amb la incursió de la comunitat pinàcea. Es troba format per plantes anuals (o teròfites) que completen el seu cicle vital des de la germinació fins la fructificació en un sol període vegetatiu, en menys d'un any, i tot seguit mor. Aquestes espècies passen l'època desfavorable en estat de llavor. Les espècies més comunes són el fenàs (*Brachypodium retusum*), l'*Hypochoeris achyrophorus*, l'*Euphorbia exigua*, el llinet estricte (*Linum strictum*) o el trèvol (*Trifolium campestre*). Representa el 12,11% de les zones amb vegetació natural localitzant-se a l'entorn del torrent de Xiclati i de la Via Verda.

- **Bosc de Quercus ilex i Quercus rotundifolia** (*Associació Clematido cirrhosae*–*Quercetum rotundifoliae*). Els alzinars de les Illes Balears es troben subdividits en dues agrupacions. La primera d'elles és la formada per l'associació *Clematido*–*Quercetum rotundifoliae*, que és pròpia de zones baixes amb carrasques (*Quercus ilex rotundifolia*) i vidalbes (*Clematis cirrhosa*) acompanyant a les alzines. També s'hi troben gran quantitat de plantes mediterrànies com el pi blanc (*Pinus halepensis*), l'arbocer (*Arbutus unedo*), l'ullastre (*Olea europaea*) i el llentiscle (*Pistacia lentiscus*). Suposa el 8,10 % de les àrees amb vegetació natural localitzant-se a les serres de Son Jordi, a la zona de sa Fonteta i a l'entorn de la possessió de Xiclati.

Les altres comunitats vegetals tan sols representen el 2,97% de les zones amb vegetació natural del municipi. Són les següents:

- *Arundini donacis*–*Convolvuletum sepium*: canyars a l'entorn del torrent de Son Jordi.
- *Hypochoerido*–*Brachypodietum retusi*: fenassars a la zona de sa Rescló i entre es Rafalet i sa Font Gata.
- *Hippocrepidetum balearicae*: vegetació pròpia d'hàbitats rocallosos i coves. Hi ha localitzacions puntuals a les serres de Son Jordi, sa Fonteta i na Penyal.
- *Tamaricion boveano-canariensis*: arbusteres i tamarellars (*Tamaricion africanae*). Es troben a la desembocadura del torrent de Son Jordi i del torrent de Son Corb.
- *Cladio marisci*–*Caricetum hispidae*: turberes de carritxera que es toben als prats de Pula.
- *Crithmo*–*Limonietum balearici* i *Dauco gigidii*–*Limonietum biflori*: vegetació halòfila que es troba a les roques del cap des Pinar.
- *Euphorbietum dendroidis*: formacions basòfiles de lletreres localitzades al puig de Son Corb.
- *Callitricho*–*Batrachion*: tram de vegetació de ribera localitzat al torrent de Son Jordi.
- *Molinio*–*Holoschoenion*: comunitat herbàcies higròfila. Es localitza a es Rafalet.
- *Limonietum majorico-gymnesici*: vegetació halòfila que es troba a la desembocadura del torrent de Son Corb.

Finalment s'ha de comentar que a la badia de Son Servera hi ha una extensa àrea de *Posidonietum oceanicae*, de gran importància ecològica.

HÀBITAT	Prioritari	Codi	Ha
Posidonietum oceanicae	1	112011	1192,47
Anthyllido cytisoidis-Teucrietum majorici		433461	400,06
Cneoro tricocci-Ceratonietum siliquae		832021	205,44
Oleo-Ceratonion (com. de Ampoledesmos mauritanica)			161,40
Andropogonetum hirta-pubescentis		522241	84,70
Clematido cirrhosae-Quercetum rotundifoliae		834041	79,30
Brachypodietum phoenicoidis		521412	36,99
Arundini donacis-Convolvuletum sepium		543112	12,71
Hypochoerido-Brachypodietum retusi	1	522075	11,58
Hippocrepidetum balearicae		721121	1,60
Tamaricion boveano-canariensis		82D020	1,56
Cladio marisci-Caricetum hispidae	1	621012	1,40
Crithmo-Limonietum balearici		124021	0,87
Dauco gingidii-Limonietum biflori			0,75
Euphorbietum dendroidis		433111	0,55
Callitricho-Batrachion	1		0,53
Molinio-Holoschoenion		542010	0,06
Limonietum majorico-gymnesici		124027	0,002

Taula 8. Tipus de vegetació de Son Servera

Font: Atlas dels Hàbitats Naturals i Seminaturals d'Espanya 2005. Ministerio para la transición ecológica y el reto demográfico

Les comunitats vegetals es representen al Mapa 4. Comunitats vegetals que s'inclou a l'annex del present document.

No s'ha trobat cap de les espècies de la flora amenaçada dintre del terme municipal, segons les dades exposades en el Llibre Vermell de la Flora Vascular de les Illes Balears.

3.3.2 Fauna

Per a redactar part d'aquest apartat de l'inventari s'ha fet servir el document tècnic de conservació: *Llibre Vermell dels Vertebrats de les Illes Balears*, elaborat per la Conselleria de Medi Ambient. No vol dir que les espècies que s'identificaran en aquest document estiguin presents a la zona concreta, però sí que hi ha possibilitats de què així sigui, es tracta de fauna potencial. En aquest document hi són presents aquelles espècies de vertebrats que estan més amenaçades.

Els amfibis i rèptils consignats en el llibre esmentat que podrien tenir l'hàbitat al municipi són el calàpet (*Bufo viridis balearica*) classificat com a vulnerable, la tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*) classificada com a vulnerable i la serp de garriga (*Macropododon cucullatus*) de la qual no hi ha dades suficients com per conèixer el seu risc d'extinció.

Les aus són el corb marí (*Phalacrocorax aristotelis desmarestii*) classificada com a vulnerable, la guàtlora (*Coturnix coturnix*) amb dades insuficients que no permeten classificar-la, el sebellí (*Burhinus oedicnemus*) espècie classificada com a de baix risc d'extinció però quasi amenaçada, el tiroril·lo menut (*Charadrius*

dubius) espècie classificada com a vulnerable, el tiroril·lo camanegre (*Charadrius alexandrinus*) espècie classificada com a de baix risc d'extinció però quasi amenaçada, la gavina de bec vermell (*Larus audouinii*) espècie classificada com a de baix risc d'extinció però quasi amenaçada, la tórtera (*Streptopelia turtur*) de la que no es disposen de dades suficients per avaluar el perill d'extinció, l'abellerol (*Merops apiaster*) espècie classificada com a vulnerable, la boscarla mostatxuda (*Acrocephalus melanopogon*) espècie classificada com a vulnerable, el xorrec (*Sylvia sarda balearica*) classificada com de menor risc però quasi amenaçada, el busqueret de garriga (*Sylvia cantillans moltonii*) classificada com a de baix risc d'extinció, però quasi amenaçada, el corb (*Corvus corax*) classificat com a vulnerable, el trencapinyons (*Loxia curvirostra*) del qual no es disposen dades suficients per avaluar el seu perill d'extinció.

Entre els mamífers amenaçats segons la font citada que podrien tenir com hàbitat el municipi hi ha la rata-pinyada dels graners (*Eptesicus serotinus*) de la qual no es disposen dades suficients per avaluar el seu perill d'extinció.

A continuació es presenta el llistat de fauna potencial del municipi no classificada pel seu perill d'extinció.

Rèptils

-Dragó (*Tarentola mauritanica*).

Aus nidificants

-Set-mesó (*Tachybaptus ruficollis*)
-Miloca (*Milvus milvus*)
-Faisà (*Phasianus colchicus*)
-Xoriguer (*Falco tinnunculus*)
-Perdiu (*Alectoris rufa*)
-Polla d'aigua (*Gallinula chloropus*)
-Gavina (*Larus cachinnans*)
-Colom salvatge (*Columba livia*)
-Tudó (*Columba palumbus*)
-Tórtera (*Streptopelia turtur*)
-Cucui (*Cuculus canorus*)
-Òliba (*Tyto alba*)
-Mussol (*Otus scops*)
-Mussol reial (*Asio otus*)
-Falzia (*Apus apus*)
-Abellerol (*Merops apiaster*)
-Puput (*Upupa epops*)
-Llenguerut (*Jynx torquilla*)
-Terrola (*Calandrella brachydactyla*)
-Oronella de penyal (*Ptyonoprogne rupestris*)
-Oronella (*Hirundo rustica*)
-Cabot (*Delichon urbica*)
-Verola o Tiula (*Anthus campestris*)
-Passa-foradí (*Troglodytes troglodytes*)
-Rossinyol (*Luscinia megarhynchos*)
-Vitrac (*Saxicola torquata*)
-Tord roquer (*Monticola solitarius*)
-Mérlera (*Turdus merula*)
-Rossinyol bord (*Cettia cetti*)
-Brusac (*Cisticola juncidis*)
-Busqueret coa-llarga (*Sylvia sarda*)
-Busqueret d'abatzer (*Sylvia melanocephala*)

- Busqueret foraster (*Sylvia atricapilla*)
- Reiet (*Regulus ignicapillus*)
- Mata-mosques (*Muscicapa striata*)
- Ferrerico (*Parus major*)
- Cap-xerigany (*Lanius senator*)
- Teulader o Gorrió (*Passer domesticus*)
- Pinsà (*Fringilla coelebs*)
- Gafarró (*Serinus serinus*)
- Verderol (*Carduelis chloris*)
- Cadenera (*Carduelis carduelis*)
- Passerell (*Carduelis cannabina*)
- Trenca-pinyons (*Loxia curvirostra*)
- Sól·lera boscana (*Emberiza cirrus*)
- Sól·lera (*Miliaria calandra*)

Mamífers

- Eriçó (*Atelerix algirus*)
- Rata cellarda (*Elyomys quercinus*)
- Ratolí (*Apodemus sylvaticus*, *Mus musculus*, *Mus spretus*)
- Conill (*Oryctolagus cuniculus*)
- Llebre (*Lepus granatensis*)
- Rates (*Rattus rattus*, *Ratus norvegicus*)

3.3.3 Espais naturals

Xarxa Natura 2000

La Xarxa Natura 2000 és una iniciativa europea en matèria de protecció d'hàbitats a nivell internacional. En ella s'integren els espais ZEPA (Directiva Aus 79/409(CEE) i els inclosos en la Directiva Hàbitats, coneguts com Llocs d'Importància Comunitària o LIC (92/43/CEE); una vegada la llista d'espais sigui completa, passaran a ser considerats Zones d'Especial Conservació (ZEC).

Llei 5/2005 per a la conservació dels espais de rellevància ambiental (LECO)

En aquesta llei s'estableixen diferents categories d'espais naturals protegits en funció dels béns i valors que es pretén protegir i que són parcs naturals, el paratge natural de la Serra de Tramuntana, reserves naturals i monuments naturals.

Al municipi no hi ha espais que pertanyin a la Xarxa Natura 2000 o que estiguin protegits per la Llei 5/2005.

3.4 Subsistema perceptiu

3.4.1 Paisatge

El paisatge pot considerar-se com una síntesi visual del territori que agrupa elements naturals (abiòtics i biòtics) i antròpics. El municipi es troba entre dues unitats paisatgístiques segons la documentació del PTI de Mallorca:

- UP 5 Península d'Artà: al municipi es troba a l'interior i al nord en contacte amb el municipi de Capdepera. Es tracta d'espais on no hi ha cap dels nuclis de població del municipi i s'alternen usos agraris i naturals.
- UP 6 Llevant: aquesta unitat recull la costa oriental i les serres de Llevant de menor altura. Al litoral hi ha importants centres turístics com Cala Millor-Cala Bona situats entre espais litorals naturals que es conserven verges. Cap a l'interior hi ha entorns rurals i el nucli urbà Son Servera.

Posteriorment el Pla d'intervenció en àmbits turístics (PIAT) de l'illa de Mallorca, amb l'objecte de delimitar les unitats en coherència amb la realitat turística-territorial, introdueix alguns criteris nous dels quals en resulta un augment de les unitats paisatgístiques. De les 9 unitats contemplades al PTI es passa a 46 unitats de paisatge diferents.

Pel que fa al municipi de Son Servera són tres les unitats de paisatge que el componen:

- Planes d'Artà: configurada principalment pel paisatge agrícola vinculat al nucli d'Artà i Capdepera. Al voltant dels nuclis, dominen els cultius de prats i fruiters de secà.
- Litoral turístic de Cala Millor: ocupa la franja central de la costa de Llevant, entre el cap des Pinar i la zona turística de Portopetro. En primera línia està conformada principalment per la conurbació turística de Cala Millor i el sistema de platges situades entre el cap des Pinar, punta de n'Amer i punta Rasa. El paisatge de segona línia és principalment agrícola de secà i predominen els ametllers i oliveres alternats amb prats que discorren al llarg dels torrents de Ca n'Amer i Xiclati entre d'altres. El nucli urbà de Son Servera es localitza dintre de la unitat.
- Península d'Artà i serra de Calicant: la unitat actua com a paisatge de transició entre es Pla de Manacor, Sant Llorenç des Cardassar i les Planes d'Artà, alternant entorns naturals i agrícoles.

Els documents d'ordenació territorial destaquen l'existència de la problemàtica paisatgística plantejada a la UP Litoral turístic de Cala Millor. En aquesta unitat la presència no ordenada d'usos i instal·lacions turístiques o mixtes en l'entorn agrícola periurbà, així com la difusió d'edificacions, ha derivat en l'abandó i degradació del paisatge posterior dels nuclis urbans, comportant una gran barrera entre el litoral i els paisatges de segona línia.

Per abordar aquesta qüestió el PTM preveu l'ART 9.2. Connexió Son Servera-Sant Llorenç amb els següents objectius:

- Millora de les comunicacions entre els dos nuclis.
- Creació d'espais lliures públics i d'equipaments.
- Reordenació i millora paisatgística de les franges de sòl rústic entre els nuclis.
- Donar continuïtat a la trama urbana entre els dos municipis.
- Delimitar els usos turístic i residencial.
- Limitar les activitats incompatibles amb els usos residencial i turístic.

3.4.2 Recursos científico-culturals

El catàleg de patrimoni vigent al municipi és el *Catàleg de patrimoni històric, artístic, arquitectònic i paisatgístic de Son Servera* que fou aprovat definitivament el 28 de març de 2014 (BOIB núm. 48 de 28/04/14).

El Catàleg vigent està format per una àmplia representació dels elements més singulars i valuosos del municipi. En concret inclou 259 elements entre els quals 38 són jaciments arqueològics, 138 pertanyen a l'arquitectura civil, 38 s'inclouen a la categoria de béns etnològics, 10 a l'arquitectura militar, 3 a l'arquitectura religiosa, 15 als béns d'interès paisatgístic i ambiental, 5 a l'enginyeria i 12 a l'escultura.

Classificació	Nº elements
Jaciments arqueològics	38
Arquitectura civil	138
Arquitectura religiosa	3
Arquitectura militar	10
Béns etnològics	38
Béns d'interès paisatgístic i ambiental	15
Enginyeria	5
Escultura	12
TOTAL	259

Taula 9. Elements del Catàleg vigent segons classificació.

Elements localitzats a sòl urbà:

Els elements localitzats a sòl urbà són 100 i d'aquests 84 corresponen al nucli urbà de Son Servera i 15 a les zones turístiques. Es detallen a la taula següent:

Classificació	Tipologia	Nº elements
Son Servera (86)	Habitatges (inclou una tafona, una teulera i una possessió)	63
	Edificis civils (Ajuntament, Escola)	2
	Edificis religiosos (Esglésies, Convent)	3
	Edificis i elements ferroviaris	3
	Molins de vent fariners	3
	Patrimoni hidràulic (1 síquia / 4 pous)	5
	Torres de defensa	2
	Heràldica i rellotges de sol	3
	Bé d'interès paisatgístic i ambiental Element 3013	1
Zones turístiques (14)	Edificis d'ús turístic	4
	Cases d'estiueig	10
	Torre de defensa	1
TOTAL		100

Taula 10. Elements del Catàleg vigent situats a sòl urbà.

Elements localitzats a sòl rústic:

Els elements localitzats a sòl rústic són 160. A la taula següent es presenta la seva classificació. Els elements d'arquitectura militar són torres de defensa de les possessions. L'arquitectura civil inclou cases de pagès i possessions. La categoria d'escultura correspon a rellotges de sol de les possessions. Els elements d'enginyeria corresponen a elements de la línia ferroviària Manacor-Artà i a un pont de carretera.

Els béns d'interès paisatgístic i ambiental inclouen camins, elements orogràfics de paisatge, elements hidrogràfics de paisatge i la carretera Ma-4031 Son Servera-Artà.

Entre els béns etnològics trobam les següents tipologies: Caseta, barraca, forn de calç, forn de ciment, molí d'aigua, molí de vent aiguader, molí de vent fariner, sínia, rentador, sistema hidràulic, tafona, safareig, era.

Classificació	Nº elements
Jaciments arqueològics	38
Arquitectura militar	7
Arquitectura civil	58
Escultura	9
Enginyeria	4
Béns etnològics	29
Béns d'interès paisatgístic i ambiental	14
TOTAL	159

Taula 11. Elements del Catàleg vigent situats a sòl rústic.

S'ha d'assenyalar que en realitat en el Catàleg de 2014 són 522 els elements catalogats perquè hi ha un element, el número 3013, que es correspon amb els carrers del nucli urbà interior amb protecció ambiental (Centre Històric). En aquest fitxa es relaciona l'adreça i el codi cadastral de 264 immobles que també són delimitats als plànols 5-1 i 5-2. D'aquests elements es recullen 217 fotografies. Per tant dels 522 elements n'hi ha 364 localitzats al sòl urbà.

3.5 Subsistema població i poblament. Usos del sòl

Per a l'anàlisi dels usos del sòl del terme s'han emprat les dades més recents disponibles que són les que corresponen al Sistema d'Informació sobre el Ocupació del Sòl a Espanya (SIOSE). Elaborat pel IGN les dades són de l'any 2014. Les dades es resumeixen a la taula següent:

CODIIIGE	Usos del sòl	Ha	%
111	Casc urbà	89,1009	2,093457
112	Eixample	102,3872	2,405622
113	Discontinuu	48,58048	1,141415
114	Zona verda urbana	4,653255	0,10933
123	Extracció minera	11,38393	0,267469
130	Industrial	13,90258	0,326646
140	Servei dotacional	141,0372	3,313718
150	Assentament agrícola i horta	8,288891	0,19475
161	Xarxa viària o ferroviària	29,04587	0,682443
162	Port	1,048159	0,024627
171	Infraestructura de subministrament	6,301642	0,148059
210	Cultiu herbaci	377,7282	8,874855
231	Fruiter cítric	4,385206	0,103032
232	Fruiter no cítric	413,8996	9,724716
234	Olivar	54,573	1,282212
236	Combinació de cultius llenyosos	10,04929	0,236112
250	Combinació de cultius	610,6063	14,34641
260	Combinació de cultius amb vegetació	835,3528	19,6269
311	Bosc de frondoses	61,53747	1,445844
312	Bosc de coníferes	406,8485	9,559046
313	Bosc mixt	569,0476	13,36997
320	Pastures o herbatge	33,33261	0,783161
330	Garriga	213,6719	5,020295
340	Combinació de vegetació	195,106	4,584083
351	Platja, duna o arenal	4,9678	0,11672
352	Roquissar	2,467368	0,057972
514	Làmina d'aigua artificial	3,267794	0,076778
515	Mar	3,590314	0,084356
TOTAL		4.256,162	100

Taula 12. Usos del sòl 2014. Font: SIOSE. Instituto Geográfico Nacional

Si combinam les dades anteriors resulta que els usos formalment agrícoles són els més estesos, ocupant un 54,19 % del terme. En segon lloc tendríem la vegetació natural ocupant el 34,82 %. El percentatge restant que suposa el 10,99 % són els usos que representen una major artificialització del medi com són els usos urbans, pedreres, parcs solars, carreteres, ports, etc.

Usos	Ha	%
Usos urbans	248,31	5,83
Extracció minera	11,38	0,27
Industrial	13,90	0,33
Servei dotacional	141,04	3,31

Usos	Ha	%
Assentament agrícola i horta	8,29	0,19
Carreteres, port, parc solar	36,40	0,86
Usos agrícoles	2306,59	54,19
Vegetació natural	1482,01	34,82
Platja	4,97	0,12
Bassa artificial	3,27	0,08
	4.256,16	100,00

Taula 13. Usos del sòl 2014 (agrupats). Font: SIOSE. Instituto Geográfico Nacional

3.6 Subsistema socioeconòmic

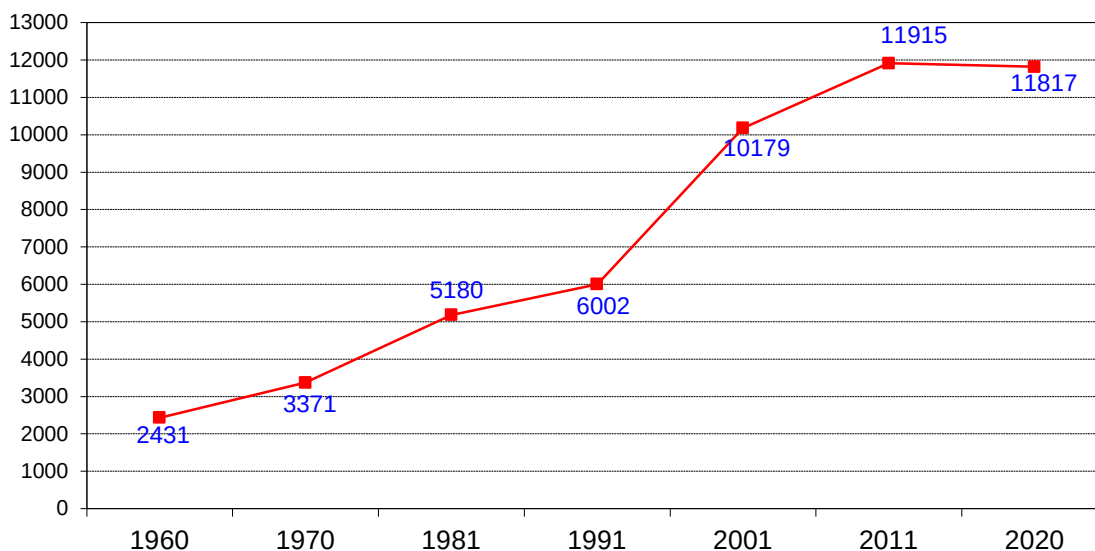
3.6.1 Població

La població del municipi a dia 1 de gener de 2020 era de 11.817 habitants, segons dades de l'IBESTAT.

Al següent gràfic es representa l'evolució de la població del municipi des de l'any 1960 en que es pot situar el començament del desenvolupament turístic fins a l'actualitat. A partir d'aquest moment la població comença a créixer a ritmes propers al 4,7 % anual fins els anys 90.

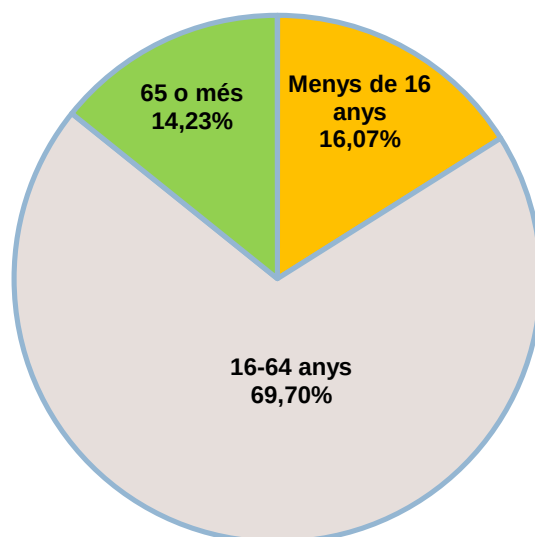
A partir d'aquesta dècada i fins al 2011 augmenta el ritme de creixement fins al 4,9 % anual i la població es duplica en 20 anys (el màxim s'assolí l'any 2010 amb 12.286 habitants)

Els darrers anys i com a conseqüència de la crisi econòmica el nombre d'efectius poblacionals s'ha estancat produint-se una lleugera davallada del 0,85 % entre 2011 i 2020.

Gràfic 2 . Evolució de la població al terme municipal de Son Servera (1960 – 2020). Font. IBESTAT

Al gràfic següent es representa la composició de la població per grans grups d'edat.

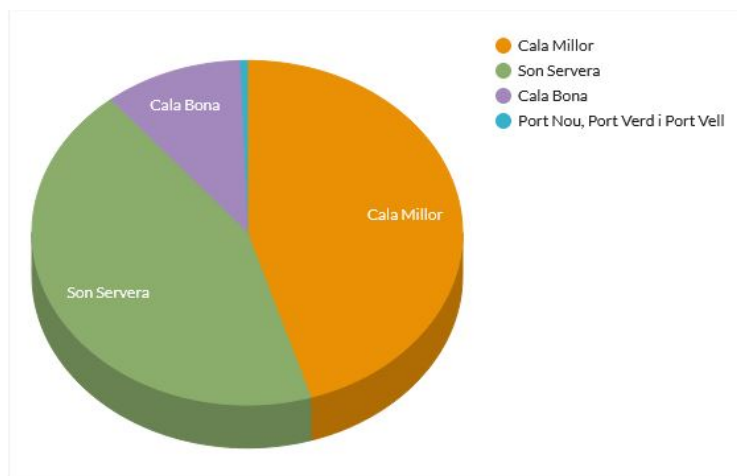

Gràfic 3 . Grans grups de població de Son Servera any 2020. Font: IBESTAT

La població per entitat singular de població (nucli i disseminat) i sexe és la següent. Revisió del padró 2019.

ENTITAT, NUCLI I DISSEMINAT	AMBDÓS SEXES	HOMES	DONES
07062 SON SERVERA	11.817	5.879	5.938
070620002 Cala Bona	1.213	629	584
07062000201 Cala Bona	1.105	577	528
07062000299 Disseminat	108	52	56
070620003 Cala Millor	5.270	2.636	2.634
07062000301 Cala Millor	5.267	2.635	2.632
07062000399 Disseminat	3	1	2
070620005 Costa des Pins	168	82	86
07062000501 Costa des Pins	161	77	84
07062000599 Disseminat	7	5	2
070620008 Son Servera	5.100	2.495	2.605
07062000801 Son Servera	4.608	2.233	2.375
07062000899 Disseminat	492	262	230
070620011 Port Nou, Port Verd i Port Vell	66	37	29
07062001101 Port Verd	66	37	29

Taula 14. Població per entitat singular 2020. Font: IBESTAT.

Gràfic 4 . Població per entitat singular de població any 2020. Font: IBESTAT

La capacitat de població prevista pel planejament és de 30.131 habitants els quals es distribueixen de la següent manera:

	Tipus	Nombre
Nucli Son Servera	Sòl urbà	14.563
	Sòl urbanitzable	1.025
Zones turístiques	Sòl urbà	14.543
TOTAL		30.131

Taula 15. Capacitat de població de Son Servera. Font: Memòria NS (2014).

3.6.2 Habitatge

Segons el Cens d'Habitatges de 2011 (INE) a Son Servera hi havia 6.309 habitatges, tots familiars llevat d'un col·lectiu:

Tipus	Nombre
Habitatge familiar	6.308
Habitatge col·lectiu	1
TOTAL	6.309

Taula 16. Tipus d'habitatge a Son Servera. Font: Cens Habitatges 2011 (INE).

La divisió entre principals i no principals (buits i secundaris) era la següent:

Tipus	Nombre
Habitatge principal	4.546
Habitatge no principal (buit)	1.270
Habitatge no principal (secundari)	492
TOTAL	6.308

Taula 17. Habitatges principals a Son Servera. Font: Cens Habitatges 2011 (INE).

3.6.3 Economia

Per analitzar la base econòmica local s'analitzaran aspectes com els sectors econòmics, el nivell d'atur o la renda bruta mitjana disponible per a la qual cosa s'utilitzaran les dades del Servei Públic d'Ocupació Estatal (SEPE), de l'Institut Nacional d'Estadística (INE), l'Agència Espanyola d'Administració Tributària (AEAT) i altres informacions econòmiques de l'IBESTAT.

Sectors econòmics

Sector primari

L'agricultura fou un dels motors de l'economia municipal fins al seu desplaçament per l'arribada del turisme a partir dels anys seixanta, la qual cosa modificà l'estructura de l'activitat econòmica municipal.

En el municipi només entre un 0,62 % (Segon trimestre de 2019) i un 1,37% (Quart trimestre de 2019) de la població afiliada a la seguretat social està empleada en aquest sector. Actualment queden poques extensions dedicades a l'agricultura, dominant els cultius mediterranis, que barregen les hortalisses i els arbres fruiters.

Sector secundari

El sector secundari està constituït pel conjunt d'activitats que suposen una transformació de les matèries primeres per fer-les aptes al consum humà o per la utilització d'altres sectors o de serveis. La indústria en el municipi es configura com un sector econòmic residual en la seva importància, ja que només ocupa entre el 1,1 % (segon trimestre 2019) i el 2,21 % (quart trimestre 2019) de la població activa del municipi.

Per la seva banda el sector de la construcció ocupa un lloc notable en l'estructura econòmica del municipi ja que ocupa entre el 7,48 % (tercer trimestre 2019) i el 19,02 % (quart trimestre 2019) del total dels treballadors del municipi.

Sector serveis

És el sector que ocupa un major percentatge de població amb un 85,7% del total. És per tant el principal motor de l'economia del municipi. Aquesta xifra és superior a la mitjana de l'illa i de les Balears on representa un 83,2% i 85,7% respectivament.

Al municipi hi ha (any 2019) 72 establiments turístics, que suposen un total de 11.588 places distribuïdes de la següent manera: 4.392 d'Hotels, 1.833 apartaments turístics, 4.806 hotels apartaments, 164 hostals, 202 hostals residències, 116 agroturisme, 45 hotel rural, 10 turisme d'interior i 20 casa d'hostes.

Aquests establiments turístics es concentren a la zona de Cala Bona-Cala Millor. La categoria mitjana dels hotels era 2.73 a Cala Bona i 2.68 a Cala Millor. La categoria mitjana dels apartaments turístics a Cala Bona era 2.29 a Cala Bona i 1.71 a Cala Millor. Fora d'aquest nuclis hi ha 1 establiment a la Costa des Pins (413 places), 3 al Port Verd (826 places), 1 a Son Servera (10 places) i 6 al sòl rústic (269 places).

Els establiments de Son Servera suposen el 4,01 % de tots els establiments de l'illa, percentatge que baixa al 3,82 % si comptabilitzam les places turístiques.

Pel que fa a les places turístiques no registrades (estades turístiques en habitatges o ETH) segons els estudis en fase de diagnosi del PIAT al municipi es comptabilitzaven 559 habitatges i 2.310 places, el 1,87 % de l'illa (any 2016). Aquests habitatges i places es distribuïen de la següent manera:

Tipus	Establiments	Places
HET reglats	205	1.338
HET no reglats	354	972
TOTAL	559	2.310

Taula 18 . Habitatges amb estades turístics (HET) any 2016. Font. PIAT

Pel que fa a l'oferta complementària (bars, cafeteries, restaurants) aquesta es localitza a Cala Millor (84 establiments), Cala Bona (55 establiments), Son Servera (50 establiments) i al Port Verd (2 establiments). Dades de 2016.

Una altra manera d'apropar-nos a la distribució per sectors econòmics al municipi és a través de la distribució per sectors de la població activa. Així, en els anys 2019-2020 la distribució per sectors i trimestres posa novament de manifest l'escàs pes de l'agricultura i ramaderia en l'economia municipal i la importància de sectors com la construcció, el comerç i l'hostaleria, els quals mostra un clar augment en els mesos centrals de l'any com a conseqüència de l'estacionalitat turística.

	TOTAL SECT. ECON.	A	B	C	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	Q	R	S	T	Z
2020 3T	5219	52	3	69	30	504	669	123	2672	39	31	28	113	222	89	127	106	117	47	3
2020 2T	5247	45	3	73	30	525	663	119	2700	36	32	28	107	219	102	117	125	117	45	-
2020 1T	3841	46	-	72	29	515	564	85	1504	35	33	29	105	196	98	133	97	103	40	-
2019 4T	2929	40	3	65	26	557	503	83	620	37	34	28	117	195	101	131	108	79	41	-
2019 3T	6387	41	3	72	27	478	818	152	3542	44	34	34	124	286	95	117	166	146	42	-
2019 2T	6718	42	-	74	28	508	851	163	3771	37	34	35	123	290	100	128	173	146	42	3
2019 1T	4275	45	-	71	24	584	593	97	1790	34	34	31	116	221	104	122	104	107	43	0

Taula 19 . Afiliats a la Seguretat Social per sectors econòmics. Any 2019-2020. Font. IBESTAT

- (A) AGRICULTURA, RAMADERIA, SILVICULTURA I PESCA
 (B) INDÚSTRIES EXTRACTIVES
 (C) INDÚSTRIA MANUFACTURERA
 (D) SUBMINISTRAMENT D'ENERGIA ELÈCTRICA, GAS, VAPOR I AIRE CONDICIONAT. SENSE PRESÈNCIA AL MUNICIPI.
 (E) SUBMINISTRAMENT D'AIGUA, ACTIVITATS DE SANEJAMENT, GESTIÓ DE RESIDUS I DESCONTAMINACIÓ
 (F) CONSTRUCCIÓ
 (G) COMERÇ A L'ENGRÒS I AL DETALL; REPARACIÓ DE VEHICLES DE MOTOR I MOTOCICLETES
 (H) TRANSPORT I EMMAGATZEMATGE
 (I) HOSTALERIA
 (J) INFORMACIÓ I COMUNICACIONS
 (K) ACTIVITATS FINANCERES I D'ASSEGURANCES
 (L) ACTIVITATS IMMOBILIÀRIES
 (M) ACTIVITATS PROFESSIONALS, CIENTÍFIQUES I TÈCNIQUES
 (N) ACTIVITATS ADMINISTRATIVES I SERVEIS AUXILIARS
 (O) ADMINISTRACIÓ PÚBLICA I DEFENSA; SEGURETAT SOCIAL OBLIGATÒRIA
 (P) EDUCACIÓ
 (Q) ACTIVITATS SANITÀRIES I DE SERVEIS SOCIALS
 (R) ACTIVITATS ARTÍSTIQUES, RECREATIVES I D'ENTRENIMENT
 (S) ALTRES SERVEIS
 (T) ACTIVITATS DE LES LLARS COM OCUPADORS DE PERSONAL DOMÈSTIC; ACT. DE LES LLARS COM A PRODUCTORS DE BÉNS I SERVEIS PER A ÚS PROPÍ
 (U) ACTIVITATS D'ORGANITZACIONS I ORGANISMES EXTRATERRITORIALS. SENSE PRESÈNCIA AL MUNICIPI
 (Z) SENSE DESCRIPCIÓ

A la taula següent s'aprecia com els tres principals econòmics del municipi (construcció, comerç i hostaleria) suposaren entre el 57 % del total d'afiliats a la Seguretat Social en temporada baixa (quart trimestre 2019) i el 76,36 % en temporada alta (segon trimestre 2019).

	TOTAL SECTORS ECONÒMICS	SUMA F+G+I	%
2020 3T	5219	3845	73,67
2020 2T	5247	3888	74,10
2020 1T	3841	2583	67,25
2019 4T	2929	1680	57,36
2019 3T	6387	4838	75,75
2019 2T	6718	5130	76,36
2019 1T	4275	2967	69,40

Taula 20 . Percentatge afiliats principals sectors sobre total afiliats (2019-2020. Font. Elaboració pròpia

Atur

L'evolució de la tasa d'atur es veu afectada per la crisi econòmica iniciada al 2008 i per l'epidèmia de COVID-19 iniciada al 2020. Es pot observar com partint d'un 15,32 % d'atur l'any 2006 el nivell començà a créixer de manera pràcticament sostinguda fins al 2013 any en el qual s'assolí el màxim del 25,58 %. Posteriorment la situació va millorar assolint-se una tasa mínima del 16,24 % a l'any 2018. L'aparició de l'epidèmia de COVID-19 i el seu efectes econòmics ha provocat un nou increment assolint-se el 18,56 % al 2020.

Evolución del Paro Son Servera (Illes Balears)			
Fecha	Tasa de Paro Registrado	Nº de parados registrados	Población
Enero 2021	18,09%	889	11.817
2020	18,56%	920	11.817
2019	16,30%	791	11.568
2018	16,24%	775	11.378
2017	17,09%	807	11.265
2016	19,29%	889	11.119
2015	19,36%	904	11.449
2014	22,21%	1.037	11.576
2013	25,58%	1.138	11.146
2012	24,67%	1.205	12.165
2011	24,87%	1.261	12.195
2010	23,28%	1.208	12.286
2009	24,77%	1.314	12.215
2008	22,09%	1.158	11.713
2007	18,28%	848	11.392
2006	15,32%	775	10.951

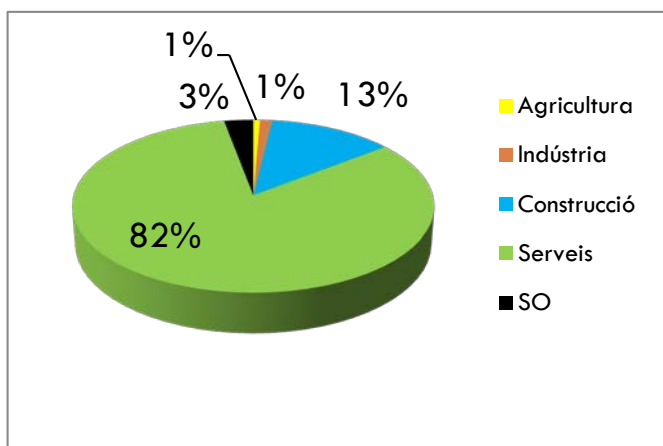
Taula 21 . Evolució de l'atur (2006-2020). Font. Datosmacro.com

Mes	Total atur registrat	Atur home < 25 a	Atur home 25 -45 a	Atur home >=45 a	Atur dona < 25 a	Atur dona 25 -45 a	Atur dona >=45 a	Atur Agri-cultura	Atur Indústria	Atur Constr.	Atur Serv.	Atur sense ocup. ant
Gener	889	89	184	139	81	230	166	6	11	119	734	26

Taula 22. Composició de l'atur registrat per sexe, edat i sector d'activitat econòmica (gener 2021). Font. SEPE

Mitjançant la taula anterior es pot copsar la composició de l'atur al gener de 2021. Es pot destacar que la principal franja d'afectats és la situada entre els 25 i els 45 anys i que l'atur de les dones en aquesta franja és clarament superior als dels homes (230 front a 184) i també però amb menor diferència en la franja de majors de 45 anys (166 front a 139). En canvi entre els menors de 25 anys els nombres són similars (89 homes per 81 dones).

De les dades de l'atur per sectors es dedueix novament la preponderància del sector serveis, una relativa importància del sector de la construcció i la insignificància de les activitats primàries i secundàries. Així com s'observa a la gràfica següent al gener del 2021 el 82 % de l'atur corresponia als serveis i el 13 % a la construcció.

Gràfic 5 . Atur per sectors econòmics (gener 2021). Font. SEPE

Aquesta importància diferencial de les activitats econòmiques es desprèn d'altres indicadors. Així de les 749 empreses registrades al municipi per l'INE al 2020, 302 (40,32%) pertanyien al sector serveis i 282 al comerç, transport i hostaleria (37,65%). Per la seva banda les empreses dedicades a la construcció suposen el 19,35 % del total.

Total	B_E Indústria	F Contruc.	Comerç Transport Hosteleria	J Informació i comunic.	K Act. Financeres i assegur	L Act. Immo.	Act. Prof. Tècn.	Educació Sanitat Serveis socials	Altres Serveis Prof.	Total serveis
749	20	145	282	6	16	50	128	39	63	302

Taula 23. Empreses per activitat principal (2020). Font INE

Renda bruta mitjana

La posició econòmica del municipi respecte dels altres municipis de les Balears es pot copsar a través de la renda bruta mitjana dels seus habitants a partir de les dades subministrades per l'Agència Tributària (AEAT).

La mitjana de la renda per càpita bruta del municipi és de 24.340 euros, situant-se en el lloc número 973 del total estatal. Un 52 % dels habitants del municipi fan la declaració de la renda.

El municipi es situa en el lloc 59 dels 67 municipis de la Comunitat Autònoma i per davall de la renda bruta mitjana que és de 29.736 euros.

TITULARS	NUM. DECLARACIONS	NUM. HABITANTES	POSICIONAMENT RENDA BRUTA MITJANA NIVELL NACIONAL	POSICIONAMENT RENDA BRUTA MEDIA NIVELL AUTONÒMIC	RENDA BRUTA MITJANA	RENDA DISPONIBLE MITJANA
6.519	6.202	11.817	973	59	24.340	20.429

Taula 24. Posicionament de Son Servera per Renda bruta mitjana (any 2019). Font. AEAT

Pla d'Intervenció en Àmbits Turístics (PIAT)

L'activitat turística a Mallorca es troba regulada, bàsicament per la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del Turisme de les Illes Balears i pel Pla d'Intervenció en Àmbits Turístics (PIAT) aprovat definitivament en data de 9 de juliol de 2020 (BOIB núm. 126 de 16 de juliol de 2020).

Dintre del sistema turístic territorial establert pel PIAT es distingeix entre zones turístiques (ZT), zones residencials (ZR1) i zones residencials turístiques (ZR2). Les zones turístiques són àrees de desenvolupament urbà i el seu entorn d'influència on l'ús turístic és prioritari i està generalitzat. Les zones residencials es divideixen en tipus 1 i tipus 2. Les de tipus 1 són les àrees destinades a habitatges de primera residència de la població, en el cas del municipi format pel poble de Son Servera. Les de tipus 2 a l'àmbit del PIAT són àrees de desenvolupament urbà on l'ús residencial és predominant, ja sigui de primera residència o bé de segona, sense perjudici que hi pugui ser compatible l'ús turístic en menor intensitat. El tipus 2 indica una àrea destinada principalment a habitatges de segona residència amb presència eventual d'usos turístics. Al municipi la Costa de Pins (ZR2.9) s'inclou dintre d'aquesta categoria.

Per la seva banda les zones turístiques del terme municipal s'inclouen dintre del sistema territorial turístic 4. Península de Llevant. Concretament a l'Àrea 4.4 Son Servera/Sant Llorenç: Cala Bona i Cala Millor i a la Subzona 4.4.1 Son Servera (exclou Costa des Pins).

Aquí trobam la Zona turística saturada i madura ZTM-1 Cala Millor-s'Illot i la seva Àrea d'influència. Aquesta zona es caracteritza per la concurrència de l'obsolescència o degradació de la zona així com de la sobrecàrrega o sobreexplotació urbanística, ambiental i de recursos.

El PIAT estableix les següents condicions d'edificació per a la ZT 4.4.1. Cala Bona-Cala Millor:

	Altura màxima	Plaça d'aparcament / plaça d'allotjament	Ràtio plaça / m ² solar	Densitat màxima de població turística
4.4.1. Cala Bona-Cala Millor	PB+3	1 / 8	1 / 75	90

Taula 25. Condicions d'edificació per a la ZT 4.4.1 Cala Bona-Cala Millor. Font. PIAT

Per al poble de Son Servera (àmbit ZR1) s'estableix una densitat de 6 places turístiques per Ha i per al nucli de Costa des Pins (àmbit ZR2) s'estableix una densitat de 12 places turístiques per Ha.

Fins al moment en què es produeixi l'adaptació del PGOU municipal al PIAT s'estableixen els següents Índex d'intensitat d'allotjament turístic (IIAT):

Àmbit	Índex d'intensitat d'allotjament turístic (IIAT)
ZT amb sòl d'ús turístic predominant	Equivalent a l'índex d'intensitat d'ús turístic o a la ràtio que figura en l'article 27 o 1 plaça / 75 m ² solar segons el cas.
ZT amb sòl d'ús residencial predominant	1 plaça / 25 m ² de superfície construïda
ZR extensiva	1 plaça / 25 m ² de superfície construïda
ZR intensiva	1 plaça / 30 m ² de superfície construïda
Sòl rústic comú	1 plaça / 25 m ² de superfície construïda
Sòl rústic protegit	1 plaça / 40 m ² de superfície construïda

Taula 26. Índex d'intensitat d'ús d'allotjament turístic. Font. PIAT

3.7 Subsistema infraestructures i equipaments. Infraestructures i vectors ambientals. Recursos ambientals.

3.7.1 Equipaments

Equipament educatiu

A l'avinguda Ramon Llull de Cala Millor es localitza el col·legi públic na Penyal en el qual s'imparteixen els cicles d'educació infantil i primària.

L'ensenyament secundari i el batxillerat s'imparteixen a l'IES Puig de sa Font, situat al carrer de sa Conillera número 2 de Son Servera. Al poble també es localitzen el col·legi públic Jaume Fornari i Taltavull (cicles d'educació infantil i primària) i el CEI Sant Francesc d'Asís.

Equipament sanitari

El municipi disposa d'un Centre de Salut situat al carrer des Pi Gros núm. 20 de Son Servera i una Unitat Bàsica de Salut situada a Cala Millor, al carrer de ses Flors núm. 3.

Equipament cultural

Es poden esmentar la Biblioteca, l'Escola de Música i el Casal de Joves.

Equipament assistencial

Es poden esmentar el local de la Tercera Edat del carrer Joan Roca número 59 i el centre d'estades diürnes del carrer Goyena número 1.

3.7.2 Infraestructures

Abastament d'aigua potable

Segons l'Enquesta d'Infraestructures i Equipaments Locals del Consell de Mallorca, la xarxa d'abastament d'aigua potable es troba en bones condicions. Tota l'aigua consumida al municipi prové de reservoris propis. Per abastir d'aigua Son Servera i Cala Millor–Cala Bona hi ha diverses captacions i dipòsits al nord del nucli de Son Servera, a la zona del Campot, Son Sard i Can Barratxina. Per donar servei al nucli de Cala Millor–Cala Bona hi ha altres captacions i dipòsits al costat de la carretera del Port Nou (Can Xinet). I finalment, per a l'abastament de la Costa des Pins hi ha captacions a la zona de Son Jordi.

Segons les dades de l'Agenda Local 21 el volum d'aigua autoritzat d'extraccions és d' 1,7 Hm³, lleugerament superior al consum dels habitants de nuclis urbans (1,5 Hm³). No obstant es desconeix el volum real d'extraccions degut al nombre de pous il·legals existents.

Cal tenir en compte que de forma general no trobam grans consumidors d'aigua sinó una important quantitat de consumidors mitjans, principalment relacionats amb activitats turístiques o oci. El seu consum es caracteritza per unes puntes de consum elevat durant l'estiu, degut al manteniment de piscines, manteniment de jardins amb espècies exòtiques, camps de golf, turisme sense hàbits de racionalització, etc.

Infraestructures de sanejament d'aigües residuals

Les aigües residuals que es produeixen al municipi es tracten a l'EDAR situada entre Son Servera i Cala Millor–Cala Bona, a la zona de Can Rafel Prim. Es tracta d'una Estació Depuradora de tractament convencional que disposa d'un emissari principal i un d'emergència. L'emissari principal té una longitud de 1.100 m i una profunditat de –20 m, mentre que el d'emergència té una longitud de 230 m i una profunditat de –3,5 m.

Segons dades d'ABAQUA, l'EDAR fou construïda l'any 1996 amb un cabal de disseny de 9.000 m³/dia per a una població equivalent de 67.500 habitants.

L'increment de població durant els mesos d'estiu fa que rebi una major pressió que a la resta de l'any. Les dades proporcionades per ABAQUA ens mostren que al 2012 el cabal mitjà fou de 4.113 m³/dia (equivalent a una població de 25.556 hab) situant-se per sota del seu cabal de disseny.

Degut a l'antiguitat de les instal·lacions, l'escàs pendent de la xarxa de clavegueram i el creixement turístic de la zona es fa necessària una millora integral del sistema de sanejament.

Residus

Les dades relatives a la Recollida Selectiva i als Residus Sòlids Urbans (RSU) al municipi de Son Servera han estat obtingudes del web del Departament de Medi Ambient del Consell de Mallorca, que és l'organisme que gestiona la recollida de RSU.

Segons aquestes dades, entre els anys 2010 i 2017 s'incrementà la relació entre residus i habitants/dia en un 27 %. Això ha suposat passar de produir 1,85 kg/hab/dia a 2,35 kg/hab/dia.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2017
Kg/hab/dia	1,85	1,98	1,94	2,16	2,11	2,16	2,35

Taula 27. Producció de residus per habitant i dia. Font: Direcció insular de Residus.

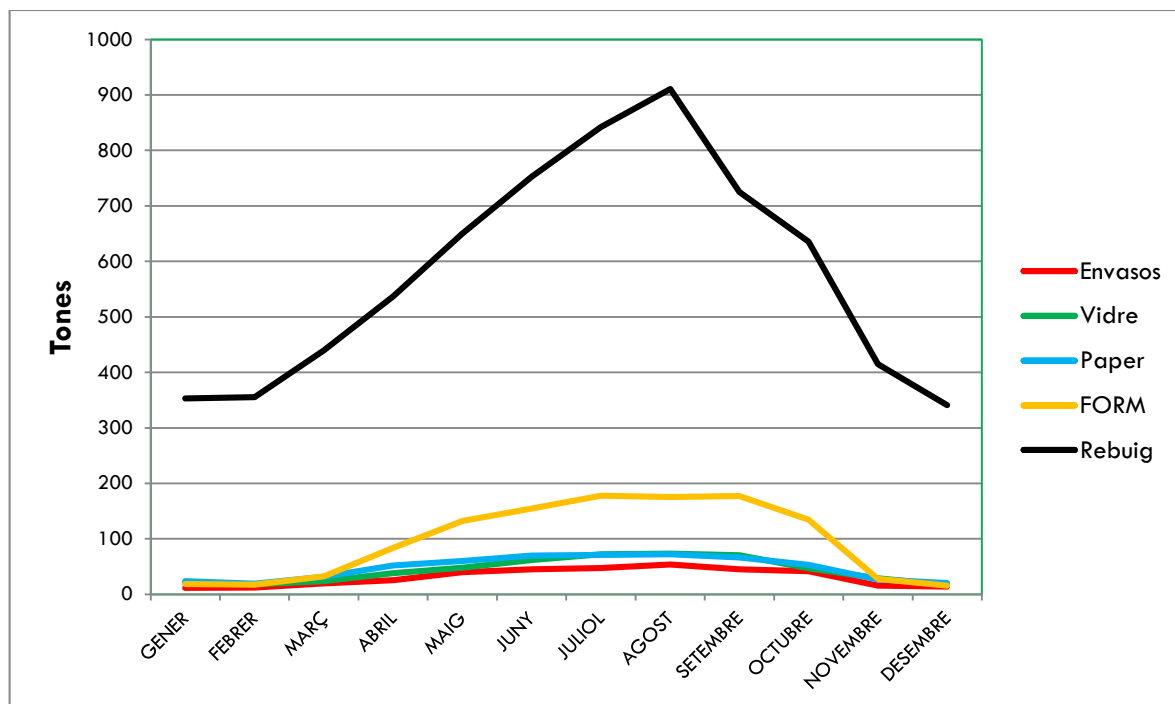
Durant l'any 2017 es generaren al municipi 9.563 tones de residus de les quals 6.956 tones (72,75 %) foren de rebuig mentre que les 2.607 tones restants (27,25 %) foren les fraccions destinades a la recollida selectiva (paper, vidre, envasos, fracció orgànica de recollida municipal). Aquestes xifres situen Son Servera en el lloc onzè entre els municipis de Mallorca pel que fa a la recollida selectiva de residus.

	Tones	%
Paper	566,11	5,92
Vidre	520,560	5,44
Envasos	373,28	3,90
Orgànic	1.146,5	11,99
Total fraccions selectiva	2.607	27,26
Rebuig	6.956	72,74
Total residus	9.563	100

Taula 28. Producció de residus (en tones) i percentatges (any 2017). Font: Direcció insular de Residus.

Lògicament la producció mensual de residus presenta una variació que es troba lligada a la temporada turística ja que en l'estiu s'observa un increment generalitzat en la producció de tot tipus de residus.

El municipi disposa d'un Parc Verd que es troba ubicat al carrer Costa i Llobera número 6. Aquest Parc Verd admet residus urbans reciclables o recuperables, residus especials d'origen domiciliari i residus voluminosos, restes de poda i jardineria, residus de construcció i demolició procedents de petites reparacions domiciliàries.

Gràfic 6. Producció mensual de residus al municipi (any 2017). Font: Direcció insular de Residus

Telecomunicacions

Al carrer des Rafalet de Cala Millor hi ha una central i una antena de telecomunicacions. Sobre el puig des Pins i el puig de Son Corb es situen els repetidors de televisió i altres infraestructures de comunicacions.

Xarxa viària i transports

La xarxa viària de Mallorca s'estructura en diferents tipus de carreteres: autopista, carretera principal de doble calçada, carretera principal i carretera secundària, quedant en darrer lloc la xarxa local. Pel municipi travessen les següents carreteres de les xarxes principal i secundària de Mallorca:

	Codi	Xarxa	IMD 2019
Son Servera-Capdepera	Ma-4040	Principal	10.378
Son Servera-Sant Llorenç	Ma-4030	Principal	9.908
Son Servera-Artà	Ma-4031	Secundària	-
Son Servera-Artà	Ma-4041	Secundària	-
Son Servera-Porto Cristo	Ma-4023	Secundària	17.315
Son Servera-Cala Millor-Cala Bona	Ma-4026 Ma-4027	Secundària	-
Son Servera-Port Vell-Port Verd-Port Nou	Ma-4032	Secundària	3.245
Ctra unió Ma-4040 amb Ma-4032	Ma-4033	Secundària	-
Son Servera a Ma-4032	Ma-4034	Secundària	-

Taula 29. Carreteres de Son Servera. IMD (any 2019). Font: Direcció insular de Carreteres

La xarxa de Son Servera està centrada en l'eix principal, que va des de Sant Llorenç des Cardassar fins a Capdepera (Ma-4030 i Ma-4040) a partir del qual surten la resta de carreteres. Atenent a la Intensitat

Mitjana Diària (IMD) que presenten es pot comprovar a la taula anterior com és la carretera litoral provinent de Porto Cristo Ma-4023 la que suporta una major densitat de trànsit.

Pel que fa a la mobilitat sostenible hi ha un carril bici segregat que provinent de sa Coma transcorre pel passeig Marítim de Cala Millor fins a la Costa des Pins. Per la segona línia un carril bici discorre pel carrer de Davant s'Hort i avinguda Magnòlia connectant amb l'anterior. Un tercer carril bici segregat connecta Cala Millor amb el nucli de Son Servera on arriba per l'avinguda Constitució. La longitud dels carrils bici és de 8.217 m.

També cal esmentar que la Via Verda de Manacor a Artà travessa pel municipi.

Finalment pel municipi discorre la següent línia de transport públic:

- Línia 411 Cala Rajada-Manacor-Cala Bona: comunica Son Servera amb la zona de Cala Millor-Cala Bona. Discorre pels carrers Fetget i na Llambies amb aturada final als apartaments Isabel.

4. EFECTES PREVISIBLES

4.1 Efectes ambientals previsibles

Una vegada sintetitzades les actuacions que es plantegen en la Revisió del Catàleg i un cop realitzada la descripció de la situació actual del medi ambient del municipi es passa aquí a detallar les accions i factors ambientals.

4.1.1 Accions

Les accions que s'han d'analitzar ambientalment en fase de planejament són les modificacions introduïdes per la Revisió del Catàleg respecte del Catàleg actualment vigent. Aquestes accions s'han agrupat en quatre blocs que es descriuen a continuació.

A) Canvis en el nivell de protecció d'un conjunt d'elements catalogats. Aquests canvis es refereixen tant a la disminució com a l'augment de la protecció que afecta a certs elements. Es farà en primer lloc una referència als elements que venen disminuïda la seva protecció i posteriorment als que la veuen augmentada.

A1) Disminució de la protecció d'un conjunt d'elements. S'inclouen aquí l'element 036 i l'element 1046 que han estat revisats a conseqüència de sengles al·legacions fetes per la propietat que han estat acceptades. També 193 immobles que estaven inclosos a l'Element 3013 Centre Històric, delimitats a la cartografia i sense comptar amb fitxa individualitzada.

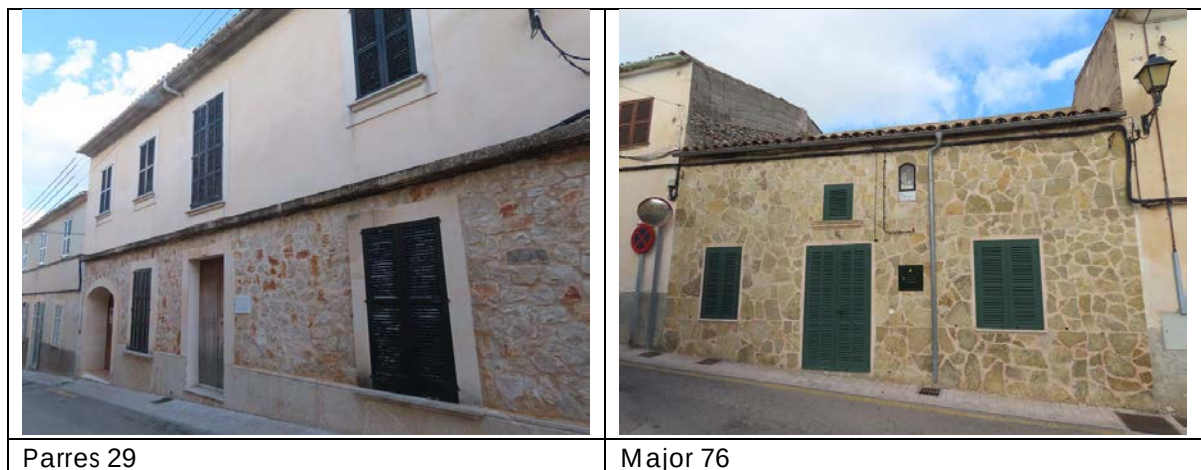
-Element 036 del carrer Mar 33. El nivell de protecció passa de B a C BIPA Centre Històric.

-Element 1046 Can Tomeu de Fetget. El nivell de protecció passa de B a estar exclòs del catàleg.

-Elements inclosos a l'element 3013 i delimitats a la cartografia. El nivell de protecció passa de 5a C a C BIPA Centre Històric. Són 193 immobles. S'adjunten com exemples els situats al carrer Parres 29 i al carrer Major 76.

A2) Augment de la protecció d'un conjunt d'elements catalogats.

S'inclouen set elements inclosos a l'element 3013 i delimitats a la cartografia sense fitxa individualitzada que ara passen a tenir-la. El nivell de protecció passa de 5a C a B. Són els set elements següents: 101 (Plaça de Sant Joan 1), 103 (Sol 19), 128 (Major 19), 129 (Major 17), 153 (Pere Antoni Servera 6), 163 (Ciutat 4) i 164 (Doctor Lliteres 2).

Desde el moment en què compten amb una fitxa individualitzada es millora el reconeixement de les seves característiques i valors patrimonials.

	
128 (Major 19)	129 (Major 17)
	
153 (Pere Antoni Servera 6)	133 (Ciutat 4)
	
164 (Doctor Lliteres 2)	

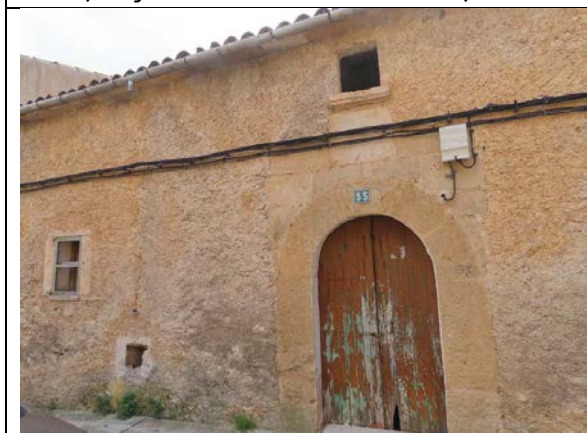
-S'inclouen també sis elements inclosos a l'element 3013, que no estaven delimitats a la cartografia ni comptaven amb fitxa individualitzada. El nivell de protecció passa de 5b C (actual C BIPA Centre Històric) a C. Són els sis elements següents: 104 (Plaça de Sant Joan 12a-12b), 120 (Major 10), 132 (Mar 35), 136 (Doctor Servera 33), 154 (Pere Antoni Servera 36) i 165 (Ciutat 40).

104 (Plaça de Sant Joan 12a-12b)

120 (Major 10)

132 (Mar 35)

136 (Doctor Servera 33)

154 (Pere Antoni Servera 36)

165 (Ciutat 40)

B) La inclusió de nous elements catalogats.

La Revisió del Catàleg ha suposat la incorporació de 59 nous elements catalogats. 14 d'aquests elements es localitzen a sòl urbà i pertanyen a les categories d'arquitectura militar i béns etnològics. Són nius de metralladora (8) els quals no estaven representants al catàleg vigent, sínies (2), molins de vent aiguaders (2), un escar i un viver . Es detallen a la taula següent.

CODI	NOM	LOCALITZACIÓ	CLASSIFICACIÓ-TIPOLOGIA
177	MOLÍ DES GERMANS	DÀLIA CALA MILLOR	BÉNS ETNOLÒGICS-MOLÍ DE VENT AIGUADER I SAFAREIG
178	SÍNIA DEL PASSEIG MARÍTIM DE CALA BONA	PASSEIG MARÍTIM DE CALA BONA	BÉNS ETNOLÒGICS-SÍNIA I SAFAREIG
179	NIU DE METRALLADORA DE LA PUNTA DE CAN PASQUAL	PUNTA DE CAN PASQUAL CALA BONA	ARQUITECTURA MILITAR-NIU DE METRALLADORA
180	NIU DE METRALLADORA DE LA PUNTA ROJA (SUD)	PUNTA ROJA CALA BONA	ARQUITECTURA MILITAR-NIU DE METRALLADORA
181	MOLÍ DE LA PUNTA ROJA	PUNTA ROJA CALA BONA	BÉNS ETNOLÒGICS-MOLÍ DE VENT AIGUADER
182	NIU DE METRALLADORA DE LA PUNTA ROJA (NORD)	PUNTA ROJA CALA BONA	ARQUITECTURA MILITAR-NIU DE METRALLADORA
183	NIU DE METRALLADORA DE NA LLAMBIES	NA LLAMBIES PORT NOU	ARQUITECTURA MILITAR-NIU DE METRALLADORA
184	ESCAR DE LA TORRE DEL PORT NOU	TORRE DEL PORT NOU	BÉNS ETNOLÒGICS-ESCAR
185	NIU DE METRALLADORA DE LA TORRE DEL PORT NOU	TORRE DEL PORT NOU	ARQUITECTURA MILITAR-NIU DE METRALLADORA
186	VIVER DEL PORT NOU	PORT NOU	BÉNS ETNOLÒGICS-VIVER
187	SÍNIA DE LA RAMBLA DES ROMANÍ	RAMBLA DES ROMANÍ PORT NOU	BÉNS ETNOLÒGICS-SÍNIA I SAFAREIG
188	NIU DE METRALLADORA DEL TORRENT NOU	DESEMBOCADURA DEL TORRENT NOU PORT VELL	ARQUITECTURA MILITAR-NIU DE METRALLADORA
189	NIU DE METRALLADORA DEL PORT VELL	PORT VELL	ARQUITECTURA MILITAR-NIU DE METRALLADORA
190	NIU DE METRALLADORA DEL PORT NOU	PORT NOU	ARQUITECTURA MILITAR-NIU DE METRALLADORA

Taula 30. Nous elements incorporats al Catàleg (sòl urbà).

S'adjunten com exemple les fotografies del molí des Germans (177) i del niu de metralladora de la punta Roja –nord (182)

Per la seva banda al sòl rústic s'han incorporat 34 nous elements pertanyents a les categories d'arquitectura i enginyeria civil i béns etnològics. De la primera categoria són una casa de pagès, dos ponts i un senyal indicatiu de carreteres. Els 30 béns etnològics es reparteixen entre sínies (10), molins de vent aiguaders (5), pous (5), sistemes hidràulics i fonts (3), casetes (1), aljub (1), safareig (1), molins d'aigua (1), viver (1), xarxa hidràulica (1) i rotle de sitja (1).

També s'ha produït l'actualització de tota la informació relativa als jaciments arqueològics del terme i s'han catalogat 11 nous jaciments.

CODI	NOM	LOCALITZACIÓ	CLASSIFICACIÓ-TIPOLOGIA
1107	MOLÍ AIGUADER POLÍGON 1 PARCEL·LA 12	POLÍGON 1 PARCEL·LA 12	BÉNS ETNOLÒGICS – MOLÍ DE VENT AIGUADER
1108	SÍNIA DEL POLÍGON 3 PARCEL·LA 205	POLÍGON 3 PARCEL·LA 205	BÉNS ETNOLÒGICS – SÍNIA
1109	PONT DES SETRILL	CTRA MA-4034 SON SERVERA A PORT VELL	ARQUITECTURA I ENGINYERIA CIVIL - PONT
1110	SÍNIA DEL POLÍGON 4 PARCEL·LA 449	POLÍGON 4 PARCEL·LA 449	BÉNS ETNOLÒGICS – SÍNIA
1111	MOLÍ AIGUADER DE CAN PEP MONJO	POLÍGON 4 PARCEL·LA 487	BÉNS ETNOLÒGICS – SÍNIA
1112	MOLÍ DE SON CORB	POLÍGON 4 PARCEL·LES 686-759	BÉNS ETNOLÒGICS – MOLÍ D'AIGUA
1113	PONT DE CAN MARTINA	CTRA MA-4040 SON SERVERA A CAPDEPERA	ARQUITECTURA I ENGINYERIA CIVIL - PONT
1114	SISTEMA HIDRÀULIC DE LA FONT D'EN ROS	POLÍGON 5 PARCEL·LES 96-98-99	BÉNS ETNOLÒGICS – SISTEMA HIDRÀULIC
1115	POU DE SON GRI	POLÍGON 8 PARCEL·LA 126	BÉNS ETNOLÒGICS – POU
1116	FONT DE SA CANAL/FONT DES RENTADORS	CTRA MA-4031VELLA DE SON SERVERA A ARTÀ	BÉNS ETNOLÒGICS – FONT
1117	CAS SAQUET	POLÍGON 9 PARCEL·LA 69	ARQUITECTURA I ENGINYERIA CIVIL- CASA DE PAGÈS
1118	SISTEMA HIDRÀULIC DE L'HORT D'EN VORETA	POLÍGON 10 PARCEL·LES 4-8-11	BÉNS ETNOLÒGICS – SISTEMA HIDRÀULIC
1119	POUS DE SON MURTÓ	POLÍGON 13 PARCEL·LA 23	BÉNS ETNOLÒGICS – POU
1120	POU DE XICLATI	POLÍGON 15 PARCEL·LA 32	BÉNS ETNOLÒGICS – POU
1121	SÍNIA DE XICLATI	POLÍGON 15 PARCEL·LA 90	BÉNS ETNOLÒGICS – SÍNIA
1122	POU DE SA RESCLÒ	POLÍGON 16 PARCEL·LA 1	BÉNS ETNOLÒGICS – POU
1123	SÍNIA DEL POLÍGON 16 PARCEL·LA 78	POLÍGON 16 PARCEL·LA 78	BÉNS ETNOLÒGICS – SÍNIA
1124	SÍNIA DEL POLÍGON 17 PARCEL·LA 142	POLÍGON 17 PARCEL·LA 142	BÉNS ETNOLÒGICS – SÍNIA I SAFAREIG
1125	ALJUB DEL RAFAL DE BAIX	POLÍGON 17 PARCEL·LES 219-259	BÉNS ETNOLÒGICS – ALJUB
1126	MOLÍ AIGUADER DELS PRATS DES MOLINET	POLÍGON 17 PARCEL·LA 272	BÉNS ETNOLÒGICS – MOLÍ DE VENT AIGUADER I SAFAREIG
1127	SÍNIA DEL POLÍGON 18 PARCEL·LA 15	POLÍGON 18 PARCEL·LA 15	BÉNS ETNOLÒGICS – SÍNIA
1128	MOLÍ AIGUADER DE SON SARD (5)	POLÍGON 18 PARCEL·LA 34	BÉNS ETNOLÒGICS – MOLÍ DE VENT AIGUADER, SÍNIA I SAFAREIG
1129	SÍNIA DEL POLÍGON 18 PARCEL·LA 35	POLÍGON 18 PARCEL·LA 35	BÉNS ETNOLÒGICS – SÍNIA I SAFAREIG
1130	MOLÍ AIGUADER DE SON SARD (6)	POLÍGON 18 PARCEL·LA 43	BÉNS ETNOLÒGICS – MOLÍ DE VENT AIGUADER I SAFAREIG
1131	SÍNIA DEL CAMÍ DE SON JORDI (1)	POLÍGON 18 PARCEL·LA 235	BÉNS ETNOLÒGICS – SÍNIA I SAFAREIG
1132	SÍNIA DEL CAMÍ DE SON JORDI (2)	POLÍGON 18 PARCEL·LA 238	BÉNS ETNOLÒGICS – SÍNIA
1133	CASETA DEL POLÍGON 18 PARCEL·LA 293	POLÍGON 18 PARCEL·LA 293	BÉNS ETNOLÒGICS- CASETA
1134	SAFAREIG I SÍQUÍA DEL POLÍGON 18 PARCEL·LA 338	POLÍGON 18 PARCEL·LA 338	BÉNS ETNOLÒGICS – SAFAREIG
1135	VIVER DEL PORT VELL	POLÍGON 18	BÉNS ETNOLÒGICS – VIVER
1136	CONJUNT DE GRIFONS	POLÍGON 9 PARCEL·LA 7 POLÍGON 8 PARCEL·LES 67-198	BÉNS ETNOLÒGICS – XARXA HIDRÀULICA

CODI	NOM	LOCALITZACIÓ	CLASSIFICACIÓ-TIPOLOGIA
1137	SENYAL INDICATIU DE CARRETERES	CREUER CARRETERES MA-4032 I MA-4034	ARQUITECTURA I ENGINYERIA CIVIL-SENYAL INDICATIU DE CARRETERES
1138	POU DE SES BASSETES	CAMÍ DE SON MURTÓ	BÉNS ETNOLÒGICS-POU
1139	MOLÍ AIGUADER DE SON SARD (7)	CAMÍ DE S'HORT D'EN GIL	BÉNS ETNOLÒGICS – MOLÍ DE VENT AIGUADER
1140	ROTLLE DE SITJA DE L'ALZINAR DE SON XERUBÍ	CAMÍ DE SON XERUBÍ	BÉNS ETNOLÒGICS – ROTLE DE SITJA

Taula 31. Nous elements incorporats al Catàleg (sòl rústic).

NÚM.	NOM	LOCALITZACIÓ	CLASSIFICACIÓ -TIPOLOGIA
2038	PUIG DE SON CORB	POLÍGON 4 PARCEL·LA 669	JACIMENT ARQUEOLÒGIC - PLATAFORMA ESGLAONADA
2039	SON SOLDATS	POLÍGON 4 PARCEL·LA 850e	JACIMENT ARQUEOLÒGIC - PLATAFORMA ESGLAONADA
2040	COVA DE S'AIRÍVOLA	POLÍGON 7 PARCEL·LA 1b	JACIMENT ARQUEOLÒGIC - COVA NATURAL D'ENTERRAMENT PREHISTÒRIC
2041	NAVETA DE SON MARÍ	POLÍGON 15 PARCEL·LA 75	JACIMENT ARQUEOLÒGIC - NAVETA
2042	PUIG DES TRES TERMES	POLÍGON 19 PARCEL·LA 17	JACIMENT ARQUEOLÒGIC – PLATAFORMA ESGLAONADA
2043	PUIG DE S'ARGELAGAR	POLÍGON 16 PARCEL·LA 1d	JACIMENT ARQUEOLÒGIC – PLATAFORMA ESGLAONADA
2044	ES FORNETS	POLÍGON 16 PARCEL·LES 6 i 8	JACIMENT ARQUEOLÒGIC - TACA CERÀMICA
2045	EN PICOT (SON XERUBÍ)	POLÍGON 16 PARCEL·LA 135c	JACIMENT ARQUEOLÒGIC - TACA CERÀMICA
2046	PUIG DE SON PENTINAT	POLÍGON 16 PARCEL·LA 135c	JACIMENT ARQUEOLÒGIC - PLATAFORMA ESGLAONADA
2047	ES PRATS DE PULA	POLÍGON 18 PARCEL·LES 7 a i b, 8, 9, 11 a i 13	JACIMENT ARQUEOLÒGIC - TACA CERÀMICA
2048	S'ARBOÇARET	POLÍGON 19 PARCEL·LA 17a	JACIMENT ARQUEOLÒGIC - PLATAFORMA ESGLAONADA

Taula 32. Nous jaciments arqueològics catalogats.

S'adjunten com exemple les fotografies del molí de Son Corb (1112) i de Cas Saquet (1117).

	
1112 Molí de Son Corb	1117 Cas Saquet

C) Millora de la informació continguda a les fitxes i redefinició de la normativa. S'han introduït un conjunt de millores que suposen major i millor informació relativa als elements catalogats i que per tant es tradueix en una major protecció dels mateixos. Aquests canvis es tradueixen en aspectes tals com:

-Nova delimitació dels elements restringida als àmbits que tenen interès patrimonial.

- Canvis a l'estructura de la fitxa.

- Canvis a la cartografia.

- Correcció d'errors, aclariments i aportació de nova informació com és ara la incorporació de noves fotografies, descripcions textuais, la inclusió de nous elements que no s'havien detallat com les eres, etc.

- Delimitació dels entorns de protecció per als elements amb nivells de protecció A1 i A2.

Així mateix s'han introduït canvis en la normativa com són la introducció de la Norma 7. Criteris d'intervenció generals per a una major concreció d'aspectes tals com les condicions de volumetria, estètica i composició exterior, entorn de protecció, etc. També es concreten les que fan referència específica a l'element 3013 Centre Històric. Els canvis introduïts respecte de les Normes vigents es recullen a la taula següent.

CATÀLEG VIGENT		CATÀLEG REVISAT	
Subcapítol vigent	Norma vigent	Subcapítol revisat	Norma revisada
		11.01 Disposicions generals	1. Objecte i àmbit d'aplicació
			2. Designació de les categories d'elements catalogats
			3. Valor normatiu
11.1 Normes per a la protecció i conservació del patrimoni històric i cultural	1. Proteccions del catàleg	11.02 Proteccions del catàleg	4. Proteccions del catàleg
	2. Règim especial per a obres de demolició o excavació.		5. Règim especial per a obres de demolició o excavació.
	3. Documents complementaris per a la sol·licitud de les llicències en elements catalogats		6. Documents complementaris per a la sol·licitud de les llicències en elements catalogats
	4. Edificis catalogats situats al sòl rústic	-	(S'elimina)
		11.03 Criteris d'intervenció	7. Criteris d'intervenció generals
11.2 Tipus d'obres	5. Classificació de les obres		8. Tipus d'intervencions en els béns catalogats
11.3 Deures de conservació del patrimoni arquitectònic	6. Obligacions de conservació genèrica de les edificacions	11.04 Deures de conservació del patrimoni arquitectònic	9. Obligacions de conservació genèrica de les edificacions
	7. Obligacions de conservació específica del patrimoni catalogat		10. Obligacions de conservació específica del patrimoni catalogat
	8. Higiene i habitabilitat	-	(S'inclou a la Norma 7)
		11.04 Deures de conservació del patrimoni arquitectònic	11. Jaciments arqueològics
	9. Béns afectats per la Llei de Costes i el seu Reglament		12. Béns afectats per la Llei de Costes i el seu Reglament
	10. Usos permesos als béns catalogats	-	(S'inclou a la Norma 7)

Taula 33. Canvis a la normativa del Catàleg.

D) Redefinició dels usos permesos.

Per a la major part d'elements els usos seran els permesos per la corresponent zonificació urbanística. Això implica que es permeten entre d'altres l'ús turístic o l'ús de restauració.

Malgrat que la intenció del catàleg vigent és la de la protecció dels valors patrimonials dels immobles es considera que una limitació tan estricta va en contra precisament d'aquesta protecció.

Un dels majors perills per a la protecció del patrimoni és la pèrdua de l'ús i el conseqüent abandó de l'immoble. Ampliar el ventall d'usos amplia les possibilitats de rehabilitació ja que assegura la rentabilitat de la inversió. En conseqüència garanteix l'execució de les obres de conservació.

Aquest fet és prou reconegut i són nombroses les modificacions de catàlegs aprovades que contemplen les ampliacions d'usos per als béns catalogats. Una de les darreres ha estat la de l'edifici de la Protectora a Palma (Element 02/03), declarat BIC, que tenia un únic ús sociocultural privat que ha estat ampliat a altres usos com l'ús comercial.

Més greu és encara la limitació dels usos permesos de l'element 3103 (Carrers del nucli urbà interior amb protecció ambiental) als usos d'habitatge, administratiu i comercial. Això implica la impossibilitat de permetre, entre d'altres, l'ús turístic a l'ampli conjunt d'immobles que formen el centre històric.

En conseqüència i amb la voluntat d'evitar els efectes indesitjats esmentats en el Catàleg revisat i amb caràcter general s'estableixen com a usos permesos:

“Els corresponents a la zona en la qual s'ubica segons les Normes Urbanístiques.”

Una major concreció dels usos es dona en casos singulars com els equipaments a sòl urbà o els elements hidrogràfics i orogràfics. Així en els primers s'estableix l'ús equipaments comunitaris i en els segons s'estableix l'ús Protecció i educació ambiental per als elements hidrogràfics i l'ús Activitats extensives per als elements orogràfics.

En tot cas els usos permesos queden supeditats a que siguin compatibles amb la preservació del bé, tal com s'estableix a l'apartat 3 de la Norma 7.Criteris d'intervenció generals.

E) Millora de la delimitació de l'element 3013 Nucli històric.

S'ha revisat el límit del Centre Històric i s'ha comprovat la inclusió d'àmbits ocupats majoritàriament per promocions d'habitatges plurifamiliars moderns sense cap interès patrimonial i també l'exclusió d'àmbits que sí s'ajusten a l'expressat al paràgraf anterior.

En conseqüència s'ha ajustat la delimitació per tal d'incorporar carrers que havien estat exclosos i eliminar aquells àmbits ocupats majoritàriament per promocions d'habitatges plurifamiliars de recent construcció.

Entre els primers s'inclou per exemple el carrer des Jans i la totalitat del carrer de sa Vilanova que ja apareix al plànol cadastral de 1859 i que només havia estat inclòs parcialment.

Entre els segons es poden citar els carrers Hospital, Mestre Montserrat o Esperança.

4.1.2 Factors ambientals

El llistat de factors ambientals escollits s'ha extret del document: "Model per a l'avaluació d'impacte ambiental. Una proposta d'objectivació a les illes Balears" elaborat per la Conselleria de Medi Ambient i d'Ordenació del Territori del Govern de les Illes Balears, on es mostra un arbre de factors ambientals. Han estat escollits tan sols aquells factors que són més susceptibles de rebre impactes per la Revisió del Catàleg.

FACTORS AMBIENTALS DIRECTES	SUBSISTEMA NATURAL	MEDI INERT	TERRA-SÒL	Relleu i caràcter topogràfic
			AIGUA	Quantitat i qualitat del recurs
		MEDI BIÒTIC	VEGETACIÓ	Vegetació natural
	SUBSISTEMA PERCEPTUAL	MEDI PERCEPTUAL	PAISATGE INTRÍNSEC	Qualitat del paisatge
			RECURSOS CIENTÍFICOCULTURALS	Elements catalogats
	SUBSISTEMA POBLACIÓ	INFRAESTRUCTURES	INFRAESTRUCTURAVIÀRIA	Viari rural
ESTRUCTURA URBANA		MORFOLOGIA	Trama urbana	
FACTORS AMBIENTALS INDIRECTES	SUBSISTEMA SOCIOECONÒMIC	ECONOMIA	ACTIVITATS I RELACIONS ECONÒMIQUES	Activitats econòmiques afectades i induïdes
	SUBSISTEMA NUCLIS INFRAESTRUCTURES EQUIPAMENTS	HABITATGES INFRAESTRUCTURES I EQUIPAMENTS	HABITATGES INFRAESTRUCTURES I EQUIPAMENTS	Habitatges i allotjaments turístics

Taula 34. Factors ambientals considerats.
Font: Model per a l'avaluació d'impacte ambiental. GOIB

ASPECTES AMBIENTALS			ACCIONS					
			CANVIS INTRODUÏTS PER LA REVISIÓ DEL CATÀLEG					
MEDI	ASPECTE	ELEMENT	A1. Augment de protecció	A2. Disminució de protecció	B. Inclusió de nous elements al Catàleg	C. Millore i canvis en les normes	D. Canvis en els usos	E. Delimitació Element 3013
INERT	TERRA	SÒL			+	+		
	AIGUA	QUANTITAT I QUALITAT					-	
	FACTORS CLIMÀTICS						-	
BIÒTIC	VEGETACIÓ					+		
PERCEPTUAL	PAISATGE	QUALITAT	+		+	+		+
	RECURSOS CIENTÍFICO-CULTURALS	ELEMENTS CATALOGATS	+		+	+	+	+
POBLACIÓ	INFRAESTRUCTURES	VIARI RURAL				+		
	ESTRUCTURA URBANA	TRAMA URBANA						+
SOCIO-ECONÒMIC	ECONOMIA	ACTIVITATS ECONÒMIQUES				+		+

Taula 35. Efectes ambientals de la Revisió del Catàleg.

4.1.3 Caracterització dels efectes

Es considera que la Revisió del Catàleg té un **efecte positiu** sobre l'aspecte **terra-sòl** donat que s'ha augmentat en 59 el nombre d'elements catalogats incloent els onze nous jaciments arqueològics. També per la introducció de la Norma 11. Jaciments arqueològics que en el seu punt 3 estableix per als jaciments i la seva zona de protecció la prohibició de qualsevol moviment de terres que comporti una alteració greu de la geomorfologia i la topografia del terreny. També per l'establiment i delimitació dels entorns de protecció dels elements amb nivell de protecció A1 i A2.

Es considera que la Revisió té un **efecte positiu** sobre la **vegetació** com a conseqüència dels canvis en les Normes i concretament el contingut a la Norma 7. Criteris d'intervenció generals en el seu apartat 8 que inclou la prohibició de tallar arbres de més 20 cm de gruixa dels espais no ocupats per l'edificació. També per l'establiment i delimitació dels entorns de protecció dels elements amb nivell de protecció A1 i A2.

Es considera que la Revisió té un **efecte positiu** sobre el **paisatge** com a conseqüència de l'augment de nivell de protecció d'un conjunt d'elements i especialment degut a la inclusió de nous elements en el Catàleg.

Respecte dels elements que baixen en el seu nivell de protecció s'ha de dir que la valoració actual dels elements catalogats no coincideix amb la feta en el Catàleg vigent. I aquesta disminució és compensada per l'augment de protecció d'altres elements i per l'augment del nombre d'elements catalogats.

La protecció de nous elements afegits al Catàleg resultarà en un més ampli manteniment i conservació de les tipologies pròpies de les edificacions del municipi i això comportarà un efecte positiu sobre el paisatge. Es conserven un major nombre d'elements patrimonials singulars que formen part de l'escenari paisatgístic del municipi. En aquest sentit cal destacar la incorporació de nous molins de vent aiguaders que presenten una silueta que contribueix a caracteritzar el paisatge. Un d'aquest molins (Element 177) es situa a una zona turística urbana al costat d'un centre comercial amb la qual cosa es millora el paisatge urbà de la zona.

Els canvis en la normativa també repercuteixen en una millora de la protecció del paisatge, degut a la inclusió d'alguns criteris no presents en el Catàleg vigent, com els inclosos a la Norma 7. Criteris d'intervenció generals.

Lògicament les mateixes consideracions es poden aplicar als **recursos científico-culturals**, en el nostre cas els elements catalogats, per als quals la Revisió del Catàleg té un **efecte positiu**. Això és degut tant pels canvis en el nivell de protecció, la inclusió de nous elements, els canvis a les normes o la mateixa redefinició de l'àmbit de l'element 3013 Nucli urbà interior. L'ampliació dels usos també incidirà positivament donat que augmentarà els incentius per a conservar i rehabilitar els immobles.

També les millores introduïdes en la definició i delimitació dels elements catalogats incideixen positivament i directa sobre la conservació i millora dels recursos científicoculturals del municipi. Així mateix la incorporació d'algunes tipologies noves com els nius de metralladores permetran afegir nous valors com els històrics a una zona molt sensible del municipi com és el seu litoral. Altres noves tipologies incorporades són els escars, els vivers o els rotles de sitja.

Aquest impacte positiu es veu reforçat pel fet que s'ha augmentat el nombre de jaciments arqueològics catalogats. Totes les obres que es desenvolupin als jaciments arqueològics i a les seves zones de protecció s'hauran de sotmetre a control arqueològic.

Pel que fa a les infraestructures la Revisió del Catàleg té **efecte positiu** degut a l'entorn de protecció establert i delimitat per als camins i carreteres catalogats.

Es considera que la Revisió té un **efecte positiu** sobre la **trama urbana**. El catàleg vigent ja protegia mitjançant l'element 3013 la morfologia urbana el nucli històric de Son Servera, protegint aspectes com les característiques tipològiques o les alineacions, evitant remodelacions urbanes i regulant la col·locació d'elements i instal·lacions que implicassin una ruptura de l'estructura o composició de façana. Amb la Revisió del Catàleg la millora de la delimitació de l'element 3013 permetrà conservar aquestes característiques del Centre Històric de manera més precisa. Així mateix el compliment de les intervencions admissibles i preferents pot conduir a la recuperació de característiques tradicionals que s'han vist alterades a causa d'intervencions poc respectuoses. Es poden citar com exemple la substitució de cobertes de fibrociment per cobertes de teula o l'eliminació d'aparells de climatització situats a les façanes. Aquestes intervencions per tant incidiran positivament i directa sobre la conservació i millora de la morfologia urbana i també dels immobles situats al sòl rústic.

La Revisió també té un impacte positiu sobre les **activitats econòmiques** derivat del canvi d'usos que pot resultar per exemple en l'obertura de nous establiments turístics i de restauració. L'obertura de nous establiments turístics o de restauració, entre d'altres, pot contribuir a millorar l'economia municipal generant un cert nombre de llocs de feina tant directes com indirectes.

Així mateix que es permeti l'ús turístic en els elements catalogats així com l'augment en el nombre d'elements catalogats i la seva conservació ha de repercutir previsiblement en un augment de l'atractiu turístic per aquells visitants que cerquen alternatives al turisme de platja. Aquest efecte és positiu en tant que incentivarà activitats econòmiques induïdes com el turisme i la restauració, principalment.

Finalment es considera que la Revisió té un **efecte negatiu** sobre l'aigua i els factors climàtics derivat del canvi d'usos el qual pot resultar per exemple en l'obertura de nous establiments turístics i de restauració. Això pot conduir a un augment del consum d'aigua, del consum d'energia, de la producció de residus o de la mobilitat i per tant repercutir en un augment de les emissions de CO₂. Juntament amb això s'han de tenir en compte les següents consideracions:

Els increments esmentats seran molt limitats perquè els canvis d'us no impliquen cap tipus d'increment de la superfície construïda i perquè l'ús turístic, que a priori és el que més es pot veure afavorit es troba regulat de manera supramunicipal. Com hem vist a l'apartat 3.6.3 el Pla d'Intervenció en Àmbits Turístics (PIAT) determina per a l'illa de Mallorca els criteris que ha de seguir el planejament urbanístic tant per controlar la implantació i distribució dels establiments d'allotjament turístic com en la comercialització turística d'habitatges d'ús residencial.

Serà el PGOU municipal en la seva adaptació al PIAT el que establirà la capacitat màxima de població turística que pot assolir cada nucli urbà i incorporarà els mecanismes de control per evitar que es superin les densitats turístiques esmentades. El planejament s'ha adaptat en un termini de quatre anys a partir de la seva entrada en vigor (DA 1^a).

Així mateix el planejament delimitarà zones aptes per a comercialitzar ETH segons l'article 38. Estadets turístiques en habitatges (ETH). També podrà delimitar zones o nuclis on no es permetin places noves d'establiments d'allotjament turístic i limitar-ne la comercialització de places turístiques en habitatges (Article 18. Límit de places turístiques en zones d'ús residencial (ED)).

Segons l'article 14. Ordenació de l'ús turístic (ED, excepte els punts 6 i 8 AD) es preveu la possibilitat d'incrementar el sòl qualificat d'ús detallat d'allotjament turístic a les àrees de desenvolupament urbà de les zones turístiques de Cala Bona-Cala Millor (excepte per implantar hotels de ciutat), i a llocs com el nucli urbà de Son Servera (ZR1) i la costa des Pins (ZR2) quan es delimitin com a zones aptes per implantar establiments de turisme interior, hostatgeries, albergs o refugis. També en sòl rústic, quan es tracti d'activitats complementàries vinculades a una explotació agrària, d'hostatgeries en edificis existents o d'albergs o refugis turístics de titularitat pública o gestionats per associacions sense afany de lucre, també en edificis existents.

Es considera per tant que dintre del marc normatiu turístic és al Pla General al que li correspon la regulació i zonificació turística i no al Catàleg.

D'altra banda trobam nombroses referències en el mateix PIAT sobre la importància del patrimoni i de la seva conservació. Així en el seu Article 3. Contingut (AD) s'estableix que un dels criteris que preval és el de "la conservació més adequada del patrimoni protegit". Un dels objectius (2.h) de l'article 38. Estadets turístiques en habitatges (ETH) és el de fomentar la conservació i millora del patrimoni.

Per l'Article 19. Intervenció en zones turístiques i en zones residencials turístiques (ED) un dels objectius dels plans és el d'implantar mesures normatives tendents a valorar el paisatge i el patrimoni cultural de l'entorn i a millorar la permeabilitat territorial des de les zones turístiques, i fomentar la creació de zones d'esbarjo, passeigs de connexió amb rutes senderistes, etc.

L'apartat 5.e) estableix que les Zones residencials vulnerables: es poden permetre les ETH60 unifamiliars i plurifamiliars, així com les ETH365 unifamiliars i plurifamiliars en edificis que figurin incorporats en un catàleg de patrimoni històric vigent.

L'ús turístic estarà permès en els edificis catalogats i ubicats en qualsevol tipus de sòl, amb informe previ, favorable i vinculant, de l'administració competent en matèria turística i de l'administració competent en matèria de patrimoni. També estarà permès l'ús turístic en edificacions que tinguin o hagin tingut ús militar, sempre que conservin els seus valors patrimonials.

El PIAT regula entre d'altres les condicions per a establiments d'allotjament turístic al punt 3 de l'article 27. Paràmetres generals per a establiments d'allotjament turístic (AD). L'autorització o ampliació d'hotels rurals i agroturismes es condiciona a la superfície de la finca (4,9 Ha per hotels i 2,1 Ha per agroturismes) i a

la vinculació a una explotació agropecuària. L'ús ha de ser compatible amb la preservació del patrimoni cultural o etnològic.

Per la seva banda l'apartat d) exclou els elements catalogats de la ràtio (20 m²/plaça) que han de complir les dependències vinculades a l'activitat turística que no es destinin a unitats d'allotjament.

Els elements catalogats també són esmentats a l'article 42. Paràmetres ambientals en establiments turístics (AD). A l'apartat 8 s'especifica que a les edificacions catalogades o que tinguin una antiguitat anterior a 1940 s'exigeixen tan sols els requisits que determini la normativa tècnica d'edificació que correspongui.

La segona consideració que es pot fer sobre els impactes negatius que puguin derivar-se per exemple d'un augment de les places turístiques als elements catalogats és que seran reduïts degut a que el nombre de places no serà molt alt.

De les 11.588 places turístiques del municipi (2019) n'hi ha 171 que corresponent a les categories d'agroturisme, hotel rural i turisme d'interior. Això suposa un percentatge del 1,47 %. A mode de comparació les places d'aquest tipus d'Artà són 336, les de Capdepera són 218 i les de Sant Llorenç són 355.

En tot cas aquests efectes negatius seran mitigats si s'apliquen les mesures preventives que es plantegen a l'apartat 6 del present document.

En resum i com a conseqüència de la naturalesa de les accions considerades, la major part dels efectes que se'n desprenen de la Revisió són de signe **positiu**. Es considera també que els possibles **efectes negatius** derivats del canvi de la regulació dels usos i com a conseqüència la possible obertura de nous establiments turístics o de restauració entre d'altres seran compensats àmpliament pels efectes positius.

4.2 Efectes sobre els plans sectorials i territorials

La Revisió del Catàleg de patrimoni no té efecte sobre plans sectorials i territorials, atès que es tracta d'un instrument de planejament urbanístic que té per objecte la protecció dels elements de patrimoni històric.

Com instrument urbanístic municipal el Catàleg s'integra dintre del marc format per les Normes Subsidiàries de Son Servera, adaptades al Pla Territorial de Mallorca, i aprovades definitivament amb data de 28 de març de 2014.

5. ALTERNATIVES

Alternativa zero

La present Revisió del Catàleg s'ha duit a terme per a introduir una sèrie de millores en el mateix així com per incloure nous elements que contribueixin a protegir de manera més efectiva el patrimoni municipal existent. En aquest context no es considera el plantejament d'una alternativa zero.

Alternatives de contingut

El contingut de la present Revisió es desprèn de l'aplicació d'una sèrie de criteris detallats en la Memòria, aplicats tant per la inclusió de nous elements com per l'exclusió d'altres elements amb la voluntat de què el nou Catàleg s'ajusti millor a l'objectiu de preservar el patrimoni històric del municipi.

De manera general es pot afirmar que s'ha cercat que hi hagi una correspondència entre les característiques dels elements i els nivells de protecció otorgats. Lògicament de l'aplicació d'altres criteris produiria un altre resultat amb altres inclusions i/o exclusions d'elements. En tot cas es considera que aquesta correspondència és superior a la del Catàleg vigent.

No es preveuen actuacions susceptibles de generar efectes negatius rellevants en el medi ambient.

Atès que els efectes majoritaris que es desprenen de la Revisió són positius i no es preveuen efectes negatius rellevants no es contemplen alternatives.

Tot l'anterior entès sense perjudici de l'informe del servei de patrimoni del Consell de Mallorca que ha d'emetre sobre la Revisió del Catàleg.

6. MESURES PREVENTIVES

Aquest apartat està pensat per a indicar mesures per a prevenir, reduir, eliminar o compensar els efectes ambientals negatius significatius del Pla. Com s'ha pogut comprovar, els efectes que es desprenen de la Revisió del Catàleg són majoritàriament de signe positiu. De la seva aplicació en resultarà un millor coneixement i conservació del patrimoni municipal.

Cal assenyalar que de la mateixa aplicació de les intervencions preferents i admissibles detallades a les fitxes es derivarà una millora del paisatge urbà del nucli històric de Son Servera i en general del conjunt d'elements catalogats.

Accions com el mateix augment en el nombre d'elements catalogats, l'augment del nivell de protecció d'un conjunt d'elements o la delimitació dels entorns de protecció impliquen una major extensió de la protecció de les tipologies estructurals de les edificacions, així com l'aplicació de tècniques i materials de construcció tradicionals, d'acord amb l'establert per les normes del Catàleg i les fitxes individualitzades.

També impliquen una major detecció de les intervencions contràries a l'estètica tradicional les quals han estat descrites a les fitxes individualitzades, així com les mesures prendre per a la seva integració amb la resta de l'edifici i de l'entorn.

Per la seva banda la nova delimitació de l'Element 3013 Centre Històric suposa una millora de precisió de l'àmbit que ha de ser objecte de especial protecció per a assegurar la contemplació i el gaudi ambiental de l'entorn urbà i per evitar la introducció d'elements distorsionadors com pugui ser instal·lacions o rètols publicitaris.

Encara així, a continuació es fa una sèrie de recomanacions amb la finalitat de millorar la sostenibilitat ambiental de les intervencions que es puguin efectuar sobre els béns catalogats, especialment quan es tracti de reformes importants que afectin a l'estructura dels edificis o en les eventuais noves construccions que siguin executades. En alguns casos es tracta de mesures ja previstes en normes com el Codi Tècnic de l'Edificació o el Pla Hidrològic de les Illes Balears.

Aquestes mesures s'han agrupat en consum energètic, gestió de recursos hídrics, gestió d'aigües residuals, gestió de residus, gestió del verd urbà i gestió de la mobilitat.

Consum energètic

- Es fomentaran les mesures d'estalvi d'energia o d'utilització d'energies alternatives. Per exemple, la instal·lació de captadors solars per a producció d'aigua calenta sanitària o de plaques fotovoltaïques per a la producció d'electricitat, que seran instal·lats a un lloc en el qual no interfereixin amb les visuals sobre els béns catalogats.
- Es fomentaran les mesures per a minimitzar les pèrdues de calor i propiciar mecanismes que minimitzin l'entrada directa de sol. Es tracta de potenciar els mecanismes naturals per la regulació de la temperatura de l'interior dels edificis.
- Es prioritzarà l'elecció de sistemes i materials de construcció sostenibles.
- Així mateix es recomana que en les intervencions a l'Element 3013 es prenguin mesures per a millora l'eficiència energètica de la il·luminació pública, com per exemple la instal·lació de sistemes d'enllumenat de baix consum tant a interiors com exteriors, no utilitzar reflectors de dispersió de la llum, localització de les faroles en els punts necessaris, etc.

Gestió dels recursos hídrics

- El sistema de rec de parcs, jardins i zones verdes urbanes, tant públiques com privades, es realitzarà prioritàriament mitjançant l'ús d'aigües pluvials i/o aigües regenerades, sempre que sigui possible. Es preveuran tècniques de rec de baix consum com el degoteig o microaspersió.
- En el disseny, remodelació i execució de projectes de noves zones verdes i espais enjardinats es fomentarà l'ús de la xerojardineria, emprant plantes autòctones amb baixos requeriments hídrics.
- Es fomentaran les mesures d'estalvi d'aigua com l'ús de cisternes d'inodors amb dispositius per economitza l'aigua, limitadors a les aixetes o la instal·lació de fontaneria de baix consum, etc. També es fomentarà l'ús de recursos hídrics alternatius com la instal·lació de circuits per la reutilització d'aigües grises, els aprofitaments de les aigües regenerades procedents d'estacions depuradores d'aigües residuals i els sistemes de captació, emmagatzematge i tractament de les aigües pluvials.

Gestió d'aigües residuals

Els immobles catalogats urbans hauran d'estar connectats a la xarxa de clavegueram del seu nucli. En el cas de trobar-se a una zona sense xarxa de clavegueram o al sòl rústic hauran de disposar de fosses sèptiques estanques i homologades.

Gestió de residus

Es preveuran espais condicionats per poder fer recollida selectiva, amb espai suficient per ubicar contenidors casolans per les diferents fraccions de residus: orgànics, paper i cartró, vidre, envasos lleugers i rebuig.

Les activitats empresarials que es duguin a terme als immobles catalogats hauran de disposar d'un programa de recollida de residus perillosos a càrrec de gestors autoritzats i implantar mesures de minimització de residus.

Gestió del verd urbà

Es recomana que els espais lliures públics que formen part de l'Element 3013 tenguin vegetació ja sigui enjardinada o arbrada, la qual haurà de ser sembrada directament a terra. L'arbrat haurà de tenir un escocell el suficientment ampli per al creixement de l'arbre i una superfície permeable, com a mínim, en la superfície mitjana que ocupa la copa de l'arbre.

Gestió de la mobilitat

Es recomana fomentar la mobilitat no motoritzada i restringir la circulació de vehicles a les àrees centrals dels nuclis urbans, pels efectes positius que té en la reducció de la contaminació acústica, la contaminació atmosfèrica i la ocupació majoritària del carrer per vehicles ja estiguin circulant o aparcats. Aquest darrer aspecte és importat en el marc d'un catàleg de protecció ja que l'excés de vehicles comporta una disminució de la qualitat paisatgística, que és un dels valors que es volen protegir amb la delimitació de l'Element 3013.

Entre nuclis s'afavoriran les xarxes de transport públic i els itineraris per a ciclistes i senderistes.

7. SEGUIMENT AMBIENTAL

Donat que són positius la major part dels efectes ambientals identificats com a resultat de les accions que provenen directament de la pròpia Revisió del Catàleg no es considera adient l'establiment de mesures de seguiment del pla.

En cas de materialitzar-se la redacció d'algun projecte als àmbits afectats per la catalogació serà durant la fase d'obres quan es farà el seguiment ambiental de les mateixes per tal de garantir el compliment de la normativa aplicable i limitar les possibles molèsties, per exemple degut al renou, l'emissió de partícules o de pols, als veïns de la zona.

En aquesta fase es recomana la presència d'un responsable mediambiental que s'encarregui de vigilar i registrar les incidències sorgides durant el desenvolupament de les obres.

8. CONCLUSIONS

La Revisió del Catàleg del patrimoni històric, arquitectònic i paisatgístic de Son Servera és un instrument de planejament que s'ha d'adaptar a la Llei 12/2017, de 29 de desembre, d'urbanisme de les Illes Balears, així com al reglament de desenvolupament a la Llei 12/2014, de 25 de març, d'ordenació i ús del sòl per l'illa de Mallorca. La Llei 12/2017 estableix que l'activitat urbanística té com finalitat comuna la utilització del recurs sòl conformement amb l'interès general i segons el principi de desenvolupament sostenible. En aquest sentit la Revisió del Catàleg estableix el marc regulatori per als elements catalogats amb l'objectiu de protegir el patrimoni històric.

La Revisió del Catàleg consta de la següent documentació: Memòria justificativa+Normativa+Índex d'elements patrimonials, Fitxes individualitzades, Cartografia dels elements catalogats a escala 1:1.000 (elements en sòl urbà) i a escala 1:5.000 (elements en sòl rústic) i Document Ambiental-Avaluació ambiental estratègica simplificada.

La Revisió ha estat elaborada amb l'objectiu de millorar la protecció del conjunt patrimonial municipal solventant al mateix temps algunes problemàtiques que havien estat generades per l'aplicació del Catàleg vigent.

En aquest sentit cal dir que s'han catalogat 59 nous elements, 14 elements situats al sòl urbà i 34 situats al sòl rústic als quals cal afegir 11 nous jaciments arqueològics. Aquests nous elements milloren la protecció especialment aquells que pertanyen a tipologies no presents al catàleg vigent com són els nius de metralladora, els escars, els vivers o els rotles de sijta. També contribueixen a la protecció del paisatge, especialment els tipus amb una silueta més característica com són els molins de vent aiguaders.

S'ha millorat la informació relativa a tots els elements catalogats, incloent aspectes com les descripcions, les fotografies i la planimetria. Han estat exclosos els elements sense valor patrimonial prèviament inclosos al Catàleg. Aquesta informació ha estat adaptat al model de fitxa establert per les Normes del Pla territorial.

Tots els béns inclosos al Catàleg han estat delimitats amb major precisió i s'han definit les normes d'intervenció, tant preferents com admissibles, de forma específica per a cada un dels elements, així com els requeriments exigibles per a la seva realització. S'han delimitat i regulat entorns de protecció per a tots els elements que gaudeixen d'un nivell de protecció A1 o A2.

S'han actualitzat els usos permesos als béns catalogats, ajustant-los a l'establert per les pròpies Normes subsidiàries, donada que la regulació vigent no permetia a molts de casos els usos turístics. S'entén que l'actualització d'usos pot contribuir a la rehabilitació d'alguns immobles en particular i del centre històric en general.

Es disminueix el nivell de protecció d'alguns elements, encara que mitjançant el present document també s'ha volgut mostrar que aquesta disminució és concordant amb els valors patrimonials dels elements en qüestió.

D'altra banda la Revisió del catàleg no té efectes sobre altres instruments de planificació sectorial i urbanística, no estableix un marc per projectes i altres activitats, no té un caràcter acumulatiu, ni transfronterer, aparentment no hi ha riscos per a la salut humana o el medi ambient. La magnitud i l'abast dels seus efectes es reduïda. No es preveu que tingui efectes significatius sobre el medi ambient d'acord amb els criteris de l'annex V de la Llei 21/2013, de 9 de desembre, d'avaluació ambiental.

De la identificació i caracterització dels efectes resultants dels canvis introduïts per la Revisió del Catàleg realitzada a l'apartat 4 del present estudi s'obté que els impactes són majoritàriament positius.

I donat que el Catàleg ha estat elaborat amb l'objectiu principal de generar un millor document normatiu de protecció del conjunt patrimonial del municipi i que el catàleg revisat està encaminat a una major protecció dels elements patrimonials es conclou que tindrà una incidència positiva, sempre i quan es respectin les bones pràctiques ambientals i que es segueixin les mesures preventives esmentades en el present document.

A partir de l'exposat i per l'escassa importància dels efectes negatius que es deriven de la Revisió es considera oportú sol·licitar la subjecció del Pla especial a Avaluació ambiental estratègica simplificada.

Miquel Àngel Escanelles Garau,

Geògraf,

Palma, a 12 de gener de 2022

10. ANNEX CARTOGRÀFIC

